

C57 – WEL5

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2008-2009

12 november 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

INHOUD

Interpellatie van de heer Bart Caron tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het wegwerken van de wachtlijsten in voorzieningen voor mensen met een handicap	1
Met redenen omklede moties	8
Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Claes tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de vastgestelde gezondheidsverschillen tussen mensen in armoede en rijkere in ons land	8
Vraag om uitleg van mevrouw Greet Van Linter tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de correlatie tussen het gebruik van gsm en het voorkomen van tumoren	10
Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het nieuwe voorstel van verdeling van het LOGO-budget over de nieuwe LOGO's	
Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Vogels tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de financiering van het lokaal gezondheidsoverleg Oostende-Westhoek	12
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borgh tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de evaluatie van de nieuwe zorgregio	16
Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Vogels tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de jobkorting voor onthaalouders	17

Voorzitter: de heer Luc Martens

Interpellatie van de heer Bart Caron tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het wegwerken van de wachtlijsten in voorzieningen voor mensen met een handicap

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijn interpellatie werd op 14 oktober ingediend. Dat is ongeveer een maand geleden. Zij werd door een aantal gebeurtenissen in de samenleving en door een aantal acties en signalen doorkruist. En nu ook, mijnheer de minister, door uw toelichting bij de begroting.

Mijn interpellatie werd ingegeven door de signalen die ik heb ontvangen uit het veld. Het uitbreidingsbeleid gaat door zoals aangekondigd. Maar in welke mate worden er in 2009 nog nieuwe engagementen genomen? Of gaat het om het uitvoeren van het bestaande uitbreidingsbeleid?

Het was de gewoonte dat in de sector van de gehandicaptenzorg heel veel van de plaatsen die werden toegekend in voege traden in het najaar, vaak op 1 september. Die plaatsen hebben in de grootste mate een budgettaire weerslag op het volgende begrotingsjaar. Voor een plaats die op 1 september in voege treedt, betaal je voor dat jaar vier twaalfden van de rekening, en het jaar nadien twaalf twaalfden. Zo is er bij gelijkblijvend beleid een noodzakelijke stijging.

Als deze systematiek wordt aangehouden, zal pas de volgende regering beslissingen nemen over een eventueel extra uitbreidingsbeleid. Daarover is er in de sector commotie. Men vindt dat de uitbreiding nu niet mag stilvallen. Het gaat dan zowel over residentiële als over ambulante plaatsen, persoonlijke assistentiebudgetten (PAB) enzovoort. Het gaat over de hele waaier van activiteiten.

Is het inderdaad zo dat er onder uw verantwoordelijkheid, mijnheer de minister, geen enkel nieuw engagement meer komt gedurende het volgende begrotingsjaar? Is het zo dat er geen extra middelen bovenop de al bestaande engagementen worden toegekend? Welk effect heeft dit op de wachtlijsten? En dan heb ik het uiteraard niet over de plaatsen die al in het najaar zijn toegekend. Een belangrijk aspect is dat bij een versneld investeren in infrastructuur, zoals nu gebeurt, ook de werking, de invulling ervan, moet kunnen gebeuren. Er moeten werkingsmiddelen kunnen worden toegekend. Is die verhouding evenwichtig? Zal er niet te veel met VIPA-middelen (Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegen-

heden) in infrastructuur worden geïnvesteerd, die dan leegstaat? Dat zou pas droevig zijn.

Hoe zit het met het uitbreidingsbeleid? Komt er een extra inspanning in 2009? Hoe is de verhouding in de financiering voor de infrastructuur?

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Ik sluit mij aan bij de interpellatie van de heer Caron. Vlak voor het herfstreces, mijnheer de minister, hebt u een zeer openhartig interview gegeven aan De Standaard. De eerlijkheid waarmee u toegeeft dat het een verkeerde verkiezingsbelofte was, siert u. U zegt dat u er niet in zult slagen om de wachtlijsten weg te werken. Daar komt het toch op neer. Maar uw fractie heeft hier gedurende jaren altijd bij elke gelegenheid over die wachtlijsten aan de alarmbel getrokken. Het was de grote belofte waarmee u naar de vorige verkiezingen bent gegaan. Ik hoop dat u nu ten aanzien van de kiezer iets eerlijker zult zijn. Personen met een handicap hebben hier geen boodschap aan. Die mensen hebben al hun hoop gezet op uw partij. U, mijnheer de minister, hebt de zaak altijd genuanceerd, maar uw voorgangster, mevrouw Vervotte, heeft hier herhaaldelijk gezegd dat de oppositie zich geen zorgen hoefde te maken: tegen 2009 zouden er in de sector van de personen met een handicap geen wachtlijsten meer zijn.

We zijn nu op een klein halfjaar van de verkiezingen en moeten vaststellen dat er aanzienlijke wachtlijsten bestaan. Ik zou toch durven vragen, mijnheer de minister, om toch nog eens na te gaan of er geen tandje kan worden bij gestoken om alsnog een behoorlijk pak extra plaatsen te creëren. Wij zullen de gelegenheid hebben om hier uitvoerig op terug te komen naar aanleiding van de begroting.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Mijnheer de voorzitter, toen ik het interpellatieverzoek van de heer Caron las, ben ik een en ander gaan opzoeken. De heer Caron stelt uitdrukkelijk dat er in nul euro is voorzien, dat de sector in de kou blijft staan enzovoort. Ik wil daar een ander cijfer tegenoverstellen: in 2009 bedraagt het budget van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap 1.098.000.000 euro – ik rond af. In vergelijking met vorig jaar is dat een stijging met 55,7 miljoen euro of 5,3 procent. We hebben dat net gehoord in de toelichting bij de begroting.

We hadden het even over de beleidsbrief die we hebben ontvangen, zij het enkel nog maar via de pc. Maar

dat heeft mij er niet van weerhouden om het hoofdstuk over het gehandicaptenbeleid door te nemen. Daar staan zeer boeiende cijfers en gegevens in. Zonder er helemaal op in te gaan, geef ik hier een vergelijking van de budgetten tussen de vorige en de huidige legislatuur. We hebben 30 percent meer geïnvesteerd in het Vlaams Agentschap en we hebben de middelen voor het uitbreidingsbeleid verhoogd met 60 percent. Daarmee konden we ook in de toelichting van de minister horen dat 37 percent van de middelen voor Welzijn gaat naar personen met een handicap.

Wij hebben altijd gepleit voor een en-en-beleid. Aan de ene kant zijn er de voorzieningen, de residentiële plaatsen, en aan de andere kant zijn het er het PAB en het persoonsgebonden budget (PGB). Ook daar hebben we het nodige trachten te doen. 30 percent van de middelen van het uitbreidingsbeleid hebben we geïnvesteerd in een persoonsgebonden financiering. Dat resulteerde tot op heden in iets meer dan 1200 bijkomende PAB's. De zwaarste noden krijgen daar het eerst een plek toegewezen. Er is een spoedprocedure ingevoerd voor volwassenen en kinderen met een snel degeneratieve aandoening. Sinds de invoering van het decreet is er ook in geld voorzien voor het PGB. Het PGB-decreet bestaat al jaren. Daar werd vier miljoen euro in geïnvesteerd. Deze commissie heeft daar altijd op gehamerd. Wij moesten vernieuwen. Er is ook nog extra geld voor onderzoek en voor een voortraject.

Ik wil niet ontkennen dat de wachtlijsten niet weg zijn. De wachtlijsten – en dat is een persoonlijk aanvoelen – zullen nooit meer verdwijnen. Maar dat zal de toekomst uitwijzen. Wel zijn wij voor het meerjarenplan waarin voorzien was maar waarvoor geen middelen waren opzijgezet de engagementen nagekomen. Wij hebben elk jaar de nodige uitbreidingen gedaan. Het meerjarenplan 2003-2007 is volledig gerealiseerd. Er is vorig jaar nog tien miljoen euro extra naartoe gegaan. Het is nu zaak om een nieuw meerjarenplan op te maken. Het moet een meerjarenplan zijn waar we, in tegenstelling tot het verleden, wel een berekening maken en in middelen voorzien.

Dat is dan ook mijn vraag. Wat is hier de stand van zaken? Werd de sector daar al bij betrokken? Wat is de timing?

We hebben allemaal op de site van het Vlaams Agentschap de recente gegevens gezien. We moeten niet alleen kijken naar de bestaande wachtlijsten. Dat is inderdaad een cruciaal probleem. Iedereen weet hoe daar in het verleden op is ingezet. Het siert de minister dat we heel duidelijk maken wat onze ambities en doelstellingen zijn en dat we een meerjarenplan opmaken.

Wanneer en hoe krijgen we een zicht op de acute noden die op dit moment in de sector bestaan? Dat lijkt mij cruciaal om het debat te voeren over de middelen: welke middelen, en wanneer en waar ze worden ingezet.

Ik heb nog een laatste, praktische vraag in de marge. Als er een nieuw meerjarenplan komt, kunnen we dan niet afstappen van het systeem met opstap in september en een splitsing over de twee begrotingsjaren? Ik weet niet precies wanneer en hoe dat is ontstaan. Ik blijf het heel ingewikkeld vinden. Kunnen we niet gewoon, zoals in andere beleidsdomeinen, het zaakje per begrotingsjaar regelen?

Mevrouw Mieke Vogels: Ik wou oorspronkelijk niet het woord nemen, maar nu ik mevrouw Jans hoor, voel ik het kriebelen om toch een en ander te zeggen.

Mevrouw Jans, er was een meerjarenplan opgemaakt. Een meerjarenplan kan nooit de volgende regering binden. Elke regering en elk parlement is meester over het eigen budget. Als deze regering bijvoorbeeld voor sociale huisvesting een tienjarenplan wil maken dat vastligt tot 2019, kan de volgende regering of het volgende parlement perfect stellen dat het niet wordt uitgevoerd. Het argument dat er niet in geld was voorzien, is flauwekul. Wel belangrijk is dat de vorige regering inderdaad een meerjarenplan heeft gemaakt. Daardoor lag het meerjarenplan weer op de tafel van de onderhandelingen voor het huidige regeerakkoord. De huidige regering heeft dat plan overgenomen. Hoogstwaarschijnlijk zal de volgende regering dat ook doen voor het nu voorliggende plan Sociale Huisvesting. In die zin steun ik de interpellanten: het is belangrijk, mijnheer de minister, dat er ook voor de gehandicaptensector nu al een meerjarenplan wordt gemaakt dat op de onderhandelingstafel van de volgende regering kan liggen. Dit moet een beetje een voorafname zijn en duidelijk maken dat het parlement het belangrijk vindt dat de volgende regering investeert in gehandicaptenzorg.

Mevrouw Jans, het is heel eenvoudig te verklaren waarom de budgetten gesplitst zijn. Een begroting wordt pas op het einde van het jaar goedgekeurd. Stel dat je in de begroting 2009 in honderd nieuwe plaatsen voorziet, dan zijn die plaatsen op het terrein pas in oktober of november gecreëerd. Maar in die begroting 2009 is wel een budget ingeschreven alsof er twaalf maanden voor dat personeel zou moeten worden betaald. Als je maar drie maanden van de twaalf ingeschreven maanden betaalt; verliest het budget negen maanden. Dat bedrag werd niet uitgegeven en het vloeit terug naar de begroting. Daarom werd er destijds voor gekozen om het budget te splitsen. We zeggen dat we zoveel plaatsen zullen maken, maar we schrijven er maar weinig in. In de begrotingscontrole trek je dat gedeeltelijk recht. De bedoeling is dat de middelen van Welzijn op het eind van het jaar niet zouden terugvloeien naar de grote pot.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mijnheer de minister, collega's, ik had zelf een interpellatieverzoek ingediend. Het werd geweigerd met verwijzing naar de

interpellatie van de heer Caron. Maar dat is geen probleem, ik kan mij naadloos aansluiten bij de vragen die hij heeft gesteld.

Iedereen is het erover eens dat de sector van personen met een handicap wordt gekenmerkt door een aantal aanhoudende noden. Die worden geformuleerd in aanbevelingen en adviezen, bijvoorbeeld vanuit het Raadgevend Comité van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH). Zij hadden naar aanleiding van de begroting 2009 een niet onbelangrijk lijstje met prioritaire vragen opgesteld: het verbeteren van de personeelsomkadering, de uitbreiding van het PGB-experiment en een uitbreidingsbeleid voor 2009, wat in het kader van deze interpellatie heel belangrijk is.

Het comité vraagt ook een uitbreidingsbeleid voor 2009 – en dat is in het licht van deze interpellatie heel belangrijk – dat “zeker zo performant is als in het huidige jaar”. Dat wil zeggen: minimum 32,5 miljoen euro recurrent op jaarbasis. Het vraagt ook inspanningen ten voordele van minderjarigen met ernstige gedragsstoornissen, een volgehouden aandacht voor de uitstroom van mensen met een handicap uit de gevangenissen en aandacht voor de problematiek van de personeelsnorm en de reële personeelsbezetting, de PR/PN-discussie (huidig maximaal subsidieerbaar personeelskader versus de personeelsnorm voor de personeelsstop). Het vraagt dat NGT-projecten recurrent worden gemaakt en dat de managementruimte wordt verruimd.

Deze grote noden zijn bekend, ze staan trouwens al jaren op papier. Wat mevrouw Jans zegt, is op zich correct: er zijn al enorme inspanningen gebeurd in deze sector. We hebben ze ook altijd gesteund en toegejuicht, maar er werden ook enorme verwachtingen gecreëerd in de sector. In vragen, interpellaties en tijdens begrotingsbesprekingen werd al meerdere keren aangestipt dat ze wellicht niet ingelost zullen worden. Ondertussen weten we zeker dat ze niet ingelost zullen worden en dat leidt tot frustraties en tot heel zure reacties van de sector.

Ik heb hier al een paar keer verwezen naar het verkiezingsprogramma van uw partij. Nu wordt een grote bocht gemaakt.

Minister Steven Vanackere: Lees het eens voor. Ik moet eerlijk zeggen dat ik blijf zoeken naar de zinnen die worden geciteerd. Ik zou graag hebben dat u ze voorleest.

De heer Bart Van Malderen: Ik hoef ze niet voor te lezen. Tijdens een vorige gelegenheid heb ik al verwezen naar het regeerakkoord. Daarin staat letterlijk: “We komen de gedane beloftes na”. Ik hoef niets voor te lezen op uw verzoek, want dit staat er letterlijk in.

Minister Steven Vanackere: Dat zal wal zijn, het zou er nogal aan mankeren. Stel dat een regering zou zeggen dat ze de gedane beloftes niet nakomt.

De heer Bart Van Malderen: Het ging over het wegwerken van de wachtlijsten. We kunnen daar een enorme exegeze van maken.

Minister Steven Vanackere: We moeten serieus zijn.

De heer Bart Van Malderen: Ik ben heel serieus en ik zal u een heel serieuze vraag stellen. Mijn vraag is simpel. U hebt daarnet een projectie gemaakt en u had het over een stijging met 5,3 procent. Ik heb u voorafgaand gevraagd hoe het zit met de verhouding van de reële groei van het budget in het algemeen en het aandeel van de inflatie en de index daarin. Mijn vraag is simpel: komt er op het terrein, met een stijging van 5,3 procent in het hoofdstuk ‘personen met een handicap’, een uitbreiding? Ja of neen?

Ik betwist niet dat er de voorbije jaren uitbreiding werd gecreëerd. Ik heb absoluut begrip en zelfs erkenning voor die verdiensten. We hebben altijd ook gezegd dat we willen inzetten op zowel uitbreiding als op zorgvernieuwing: met meer geld meer doen. Voor zover ik nu al kan oordelen, stel ik vast, ook aan de hand van de beleidsbrief, dat nu consistent wordt voortgedaan. De vraag is of er op het moment dat er geen uitbreidingsbeleid komt in nettocijfers, niet moet worden ingezet op de andere poot. Moeten we niet effectief een garantie bieden op het vlak van zorg? We hebben hier al meerdere keren aangetoond dat het ontbreken van de zorggarantie mee aanleiding geeft tot het groeien van wachtlijsten: mensen zetten zich preventief op een wachtlijst omdat ze niet zeker zijn dat op het moment dat de nood moet worden ingevuld, hij ook kan worden ingevuld. Dat leidt tot wachtlijsten. U hebt daar in het verleden een punt van gemaakt. Voor ons is een wachtlijst vooral een middel om de koorts te meten. Wat voor ons belangrijk is, is proberen om de garantie op zorg aan te bieden voor het moment dat men die nodig heeft. Belangrijk daarbij lijkt me dat wanneer we weten dat we de verkiezingsbelofte niet kunnen invullen, we weten welke garantie er is op een meerjarenprogramma. Ik ben ondertussen al de derde of vierde spreker die ernaar vraagt. In het verleden werd dit programma al vaak aangekondigd en ik zou graag weten wat de stand van zaken is.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wens me kort aan te sluiten bij de vragen die hier al werden gesteld en ik probeer om niet in herhaling te vallen. We stellen vast dat we in deze commissie, over alle partijgrenzen heen, dezelfde bekommernis hebben en dat stelt me enigszins gerust. De voorbije jaren hebben we een enorme budgetuitbreiding gekend, zowel voor welzijn als voor de gehandicaptensector, maar die heeft er niet toe geleid dat de problemen volledig verdwenen zijn.

Mijnheer de minister, u stelt altijd dat wanneer alle problemen opgelost zijn, uw taak hier ten einde is en u geen minister van Welzijn meer moet zijn. *(Opmerkingen)*

Dat zal inderdaad wel kloppen en ik weet dat u aandacht hebt voor de problematiek. Ik zal me niet mengen in het debat over de politieke uitspraken die al werden gedaan door de verschillende partijen, want het is aan de individuele partijen om hun uitspraken te verdedigen of recht te zetten, maar ik heb toch twee korte opmerkingen.

Net als mevrouw Jans vraag ik me af waar het nieuwe meerjarenplan blijft. Dat is een belangrijk instrument voor de toekomst en hier werd altijd gesteld dat er een nieuw meerjarenplan moet komen. We moeten er vrij snel duidelijkheid over krijgen.

Ik betreur het dat we zo lang hebben moeten wachten op de uitvoering van het PGB-experiment, want daarover heeft het vorige parlement nog gestemd. Ik betreur dat we zo lang hebben moeten wachten op het decreet. Als dat iets vroeger uitvoering had gekregen, zouden we misschien sneller zicht hebben gekregen op een aantal problemen waarmee we nu worden geconfronteerd.

Ik kijk uiteraard uit naar uw antwoord.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, natuurlijk is het spijtig dat het PGB-experiment lang op zich liet wachten. In 2001 werd daarover gestemd en werd het goedgekeurd, hier in het parlement, maar er werd nooit eerder in financiële middelen voorzien. Ik vraag me dan af waarom decreten worden goedgekeurd als er verder totaal geen invulling aan wordt gegeven. *(Rumoer)*

Ik vind dit een zinvolle opmerking. In 2001 werd een decreet goedgekeurd, en het is minister Vanackere die voor het eerst in vier miljoen euro voorziet. Eerder werd in geen enkel budget voorzien.

Wat de vraag naar een nieuw meerjarenplan betreft, wil ik even in herinnering brengen dat het vorige meerjarenplan – want er wordt hier veel gesproken over verwachtingen – zodanig was opgesteld dat bij een volledige uitvoering ervan, de wachtlijsten weg zouden zijn. Dat was de bedoeling van het meerjarenplan 2003-2007. Nu, na de uitvoering van dat meerjarenplan en nadat er tijdens deze legislatuur meer dan 4600 extra plaatsen werden gecreëerd, stellen we vast dat de wachtlijsten langer zijn dan ooit tevoren en sneller groeien dan ooit tevoren.

We erkennen dat, de cijfers staan vast, maar hoe kunnen we ervoor zorgen dat het nieuwe meerjarenplan de doelstellingen en de realiteit iets dichterbij elkaar legt? Het vorige meerjarenplan had ambitieuze doelstellingen: het

werd volledig uitgevoerd maar heeft de doelstelling totaal niet gehaald. Hoe kunnen we een nieuw meerjarenplan opstellen dat iets dichterbij aansluit bij de realiteit en de praktijk? We merken nu dit mankement op aan het vorige. Op voorhand kon men dat niet weten, we kunnen het alleen maar nu vaststellen.

De heer Bart Caron: Collega, ik wil kort even reageren op de opmerkingen over het PGB. Het is waar dat het zes jaar geduurd zal hebben voor het PGB-decreet een eerste stap in de richting van de uitvoering kent. Dat is jammer, maar we mogen de waarheid geen geweld aandoen. De vorige regering had er geen geld meer voor en daarom werd het niet uitgevoerd. Zo simpel is het. De laatste twee jaren van de vorige legislatuur waren arme jaren. De waarheid gebiedt ons om ook dat te zeggen.

De huidige regering heeft dat in het begin niet opgepakt. Ik betreur dat vanuit een politiek oogmerk, maar tegelijk wil ik ook nuanceren. Ik waardeer van minister Vanackere dat hij het nu wel oppakt en dat hij dat doet in navolging van de resolutie die we samen in het parlement hebben ingediend. De waarheid is genuanceerd.

Ik maak ook gebruik van deze gelegenheid om me te verontschuldigen. In mijn interpellatie heb ik het PGB immers niet vermeld en ik geef toe dat het absoluut om nieuwe middelen gaat. Het is een stap vooruit en die wordt gezet buiten alle kaders en meerjarenplannen die bestonden. Ik heb dit niet vermeld en dat was fout.

Ook ik hoop dat er een nieuw meerjarenplan op tafel ligt. Het is belangrijk om een instrument te hebben om te gebruiken bij volgende regeringsonderhandelingen, maar ook om in de verkiezingsprogramma's op deze nood te wijzen. Ik hoop dat niemand van ons het nog in zijn hoofd haalt om te denken dat we alle bestaande wachtlijsten in de samenleving kunnen wegwerken. Wel moeten we de gedrevenheid die we in dit debat hebben, inzetten ten voordele van deze zaak.

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Caron, scripta manent, wat geschreven is blijft. Wat uitgesproken is, hoort men en vindt men terug in het verslag, maar in de voorbereiding van uw interpellatie, zoals die in het Bureau is toegekomen, las ik een paar zinnen die onmogelijk uit uw eigen pen zijn gekomen. Ik kan me immers niet voorstellen dat een goed geïnformeerd parlementslid zinnen schrijft in de zin van: u doet niets. Ik ben ervan overtuigd dat een medewerker van u zich op een zeker ogenblik heeft laten gaan. *(Opmerkingen)*

Mijnheer de voorzitter, ik zie dat het geachte lid instemmend knikt bij mijn analyse.

Iedereen moet kijken naar de verklaringen die zijn of haar partij in het verleden en in het heden heeft afgelegd en iedereen moet ter zake verantwoordelijkheid durven nemen en durven incasseren. Aan de andere kant komt er ook een ogenblik waarop het politieke debat nodeloos verzuurd wordt indien men blijvend in herinnering brengt dat een oppositiepartij ooit heeft gezegd: “Kijk naar de wachtlijsten en dan weet u wat er aan de hand is.” Het is eerlijk en rechtvaardig dat diezelfde partij, eenmaal ze de macht heeft gekregen om er zelf wat aan te doen, wordt geconfronteerd met haar eerdere uitspraken, maar op zeker ogenblik beseft men, op basis van het beginsel, dat ook onze minister-president bijzonder dierbaar is, namelijk het ‘voortschrijdend inzicht’, dat het totaal aantal opgeloste zorgvragen in de zes eerste maanden, het eerste semester van 2008, namelijk 2893, een getal is dat zeker zo relevant is als de wachtlijst, die in 2003 begon met 3000 tot 4000 mensen en die blijft toenemen.

Welke cijfers zijn de meest relevante? Eerlijk gezegd, denk ik dat bij een politieke analyse van wat men beleidsmatig doet, de toename van het aanbod en het adequaat zijn van dat aanbod, dat wil zeggen dat het voldoende inspeelt op de werkelijke noden van personen met een handicap, zeker relevanter is voor een goed politiek gesprek en daarenboven ook nog voldoende voedsel voor kritiek levert, dan de verwijzing naar een getal, namelijk het getal van alle mensen die zeggen dat ze nog op iets wachten en die in 50 percent van de gevallen reeds een bepaalde vorm van ondersteuning krijgen, maar die inderdaad hebben verklaard dat ze nog niet volledig de zorg hebben gekregen waar ze graag aanspraak op willen maken.

Dat is een interessant gegeven, maar als we in elk debat over de ontwikkelingen – en ik spreek dit nu echt wel uit, los van de persoon die hier nu zit en die hier morgen zal zitten – deze of een volgende minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin blijven interpellieren op basis van de wachtlijsten alleen, dan geloof ik niet dat we in Vlaanderen naar een volwassen debat gaan. Veel relevanter wordt het om te kijken waar extra zorg werd aangeboden en of men daarmee dichterbij komt bij het concept van de zorggarantie. Dat is een concept dat moet toelaten om aan alle Vlamingen te verzekeren dat ze wanneer ze zorg van een bepaald belang, van een bepaalde hoogdringendheid, nodig hebben, niet node-loos lang moeten wachten op de zorg die Vlaanderen hun verschuldigd is. En het besef dat we dit niet alleen thermometermatig kunnen opvolgen aan de hand van een cijfer, is hier al lang doorgedrongen. We moeten er dan ook rekening mee houden in onze bespreking.

Het is waar wat mevrouw Jans zei: men heeft in 2003 op zeker ogenblik een meerjarenplan gemaakt. Terecht merkt mevrouw Vogels op dat dat de volgende regering niet heeft vastgepind. Het was wel met een sterk moreel gezag bekleed. Dat was inderdaad een meerjarenplan

waarmee men de wachtlijsten wou wegwerken. Men geloofde daar toen in. Men heeft daarbij een aantal denkfouten begaan die verschoonbaar zijn en helemaal niet te maken hebben met slechte politieke wil, maar wel met onvoldoende inzicht in de aard van de wachtlijsten. Er was vooral onvoldoende inzicht in de redenen waarom steeds nieuwe mensen zich meldden om zorg te ontvangen. Ik kom straks nog terug op het volgende meerjarenplan. Ik denk dat we een genuanceerder plan moeten maken dan toen mogelijk was.

Mijnheer Caron, er wordt in de begroting 2009 uitbreidingsgeld ingeschreven voor bijkomende plaatsen. De begroting plant 21 miljoen euro extra die de uitbreidingsopstap van september 2008 vervolledigt en recurrent maakt. Daarmee wordt het sluitstuk gelegd van een operatie van meer dan vijf opeenvolgende jaren van uitbreidingsbeleid onder de verantwoordelijkheid van deze regering. We hebben dus een perfect spiegelbeeld. Geen jaar dat er tussenuit valt. Het is de vijfde operatie van de regering die vijf jaar verantwoordelijkheid draagt.

Uit de cijfers van de toelichting bij de begroting blijkt dat er in 2008-2009 twee nieuwigheden zijn. Er is voor de eerste keer al in de initiële begroting uitbreidingsbeleid gepland. In de vorige jaren was er niets ingeschreven voor nieuw beleid, maar alleen het nodige geld om de eerder besliste uitbreidingen recurrent te maken. Wie denkt dat ik nu stop met de voortzetting, heeft het aanpassingsblad nog niet gezien en heeft het niet bij het rechte eind. Het is wel zo dat ik bij de initiële begroting alleen maar het geld inschrijf om te doen wat in het verleden ook altijd gebeurde, namelijk de vervollediging naar een volledig jaar. Tweede nieuwigheid is dat er geen 22,5 miljoen euro werd ingeschreven – het cijfer dat in het meerjarenplan van de vorige legislatuur naar voren was geschoven als de oplossing voor de wachtlijsten – maar een bedrag van 36 miljoen euro. Ik durf hierover toch wel deze politieke stelling in te nemen. We zijn er nog niet maar iedereen die wil kijken naar het ritme van de uitbreiding moet er toch rekening mee houden dat we, hadden we hier 22,5 miljoen euro gepland, gevolgd door een nieuw opstapje, bij wijze van spreken minder geld hadden ingezet dan de 36 miljoen euro die er nu staat. Mede in het licht van wat mevrouw Jans zegt, lijkt het me zinvoller om bij de opmaak van de begroting al zo duidelijk als mogelijk te maken wat men in een jaar kan realiseren.

Een uitbreidingsbeleid begint eigenlijk in januari. Ik heb respect en begrip voor de uitleg die mevrouw Vogels geeft: wanneer men in de zomer in de regering overeenstemming bereikt over een budget voor het komende jaar, dan moet dat in het najaar worden goedgekeurd door het parlement, en dan kan men in januari niet starten. Met permissie, dat geldt in alle sectoren, ook in de kinderopvang en andere initiatieven. Daar bestaan oplossingen voor. Dat kunnen politieke

oplossingen zijn, ze hebben te maken met engagement en meerjarenplannen. Men moet de budgetten finetunen en rekening houden met een opstartfase.

Ik geloof dat we in de toekomst transparanter en duidelijker te werk zullen gaan als we in een volgende legislatuur aan uitbreidingsbeleid doen – vijf jaar lang, net als nu – en dat begint op 1 januari 2010. Ik geloof dat men perspectief moet bieden aan de organisatoren die nieuwe plaatsen maken. Dat perspectief realiseert men niet speciaal door jaar na jaar te zeggen: zo veel mogen erbij in die provincie en we gaan dat nu beslissen. Dat kan men veel beter bereiken door een perspectiefplan te maken van vijf jaar. Men kan zich dan in een programmatie inschrijven. In goed overleg met de ROG's (Regionaal Overleg Gehandicapten) kan worden afgesproken: wie is er snel genoeg klaar, wie kan dat invullen? Dan kan men vijf jaar goed werken.

Ik zal ingaan, mijnheer Caron, op uw opmerking over de VIPA-buffer. U noemt het niet met zo veel woorden. U zegt dat heel wat voorzieningen in de afgelopen jaren met VIPA-middelen hebben geïnvesteerd in extra accommodatie, die nu leeg zou moeten blijven staan. Dat is niet juist! U kent de formule van de VIPA-buffer. Hij laat de organisator toe om al werken uit te voeren, daarvoor al subsidies te ontvangen en al een morele garantie – of zelfs meer – te hebben dat er voldoende middelen komen voor personeel en werking op het moment dat die plaatsen afgewerkt zijn. Ze zijn als het ware gereserveerd in het uitbreidingsbeleid.

In de VIPA-buffer van 2004 zitten nog een aantal initiatieven die nog aan het bouwen zijn. Ik weet dat. Die kunnen pas een bijkomende erkenning en exploitatiemogelijkheid vragen in het kader van het uitbreidingsbeleid als hun infrastructuur klaar is. Het Vlaams Agentschap moet ervoor zorgen dat de initiatieven die klaar zijn, de garantie krijgen om in het uitbreidingsbeleid aan bod te komen. Er is daarbij rekening gehouden met alle bouwwerken die hun afwerking krijgen in deze legislatuur. Verder dan dat kan ik niet gaan discussiëren. In meerjarenplan 2010-2014 van de volgende legislatuur wordt rekening gehouden met de nodige extra middelen voor de ingebruikname van voorzieningen die men nu nog aan het bouwen is. Er is geen reden tot paniek in de sector. Dat we geen middelen zouden plannen om cliënten te ontvangen terwijl de wachtlijsten nog altijd bestaan, zou wel een vreemde werkwijze zijn.

In maart 2008 heb ik, bij de toelichting van het uitbreidingsbeleid 2008 -2009, melding gemaakt van mijn voornemen tot het opstellen van een 'meerjarenplan – meerjaren oefening' voor de gehandicaptensector. Dit meerjarenplan beslaat de periode van 2010 tot en met 2014. Het is dus opnieuw een plan dat zich uitspreidt over vijf opeenvolgende jaren. Het VAPH is volop bezig met de voorbereiding van deze meerjaren oefening. Het

zal geen klassiek meerjarenplan zijn dat gebaseerd is op de bestaande aanbodsvormen. Op basis van de discussies – ook in deze commissie – en gesprekken met de sector – gebruikers zowel als instellingen – zijn we allemaal gaan beseffen dat we meer rekening moeten houden met de verschillende te verwachten vraagstellingtypes van personen met een handicap. Rekening houdend met de schatting van het aantal van dergelijke vraagstellingtypes, meer vraag- dan aanbodgestuurd, is het de bedoeling met een meerjarenplan voor de dag te komen. Men zal hierbij rekening houden met de zorggradatieprincipes: het plan zal dus een kostprijberekening inhouden die rekening houdt met de aan de persoon gekoppelde nood aan ondersteuning. Bij de vraagstellingtypes bij de jongeren zal dit plan rekening houden met de ontwikkelingen in de belendende sectoren, dus in de sectoren van de integrale jeugdhulp: jongerenwelzijn, geestelijke gezondheidszorg, Kind en Gezin, het algemeen welzijnswerk en onderwijs. Het moet meer intersectoraal zijn.

Ik zou dat graag klaar hebben tegen het einde van het jaar. In de loop van het voorjaar 2009 wil ik de operatie doen. Mevrouw Vogels zegt terecht dat geen enkel plan de toekomstige regering kan binden. Dat weet ik. Het zal dus niet mijn plan zijn. Het moet het plan worden van zo veel mogelijk politieke actoren die het best van al vertegenwoordigd zijn in het gelegitimeerde Vlaams Parlement van vandaag. Zij moeten beseffen dat het een plan voor de toekomst is en dat de door de kiezer gelegitimeerde politici zullen beslissen wat ze ermee willen aanvangen. We weten heel goed waarover we spreken. Het plan 2003 is een opstap geweest naar een keuze in deze legislatuur. Als we het plan zo kamerbreed mogelijk voor elkaar krijgen, kunnen we op diezelfde manier voor 2010-2015 de verdere uitbreiding in deze sector gestalte geven.

U verwacht van mij dat ik op de uitbreiding wijs, meer dan op de wachtlijsten. Ik wil toch nog eens benadrukken dat in vijf jaar tijd 128 miljoen euro is ingezet op extra aanbod voor personen met een handicap. Elke miserabilistische analyse is werkelijk bezijden de waarheid. De waarheid is dat voor deze sector een zeer gewichtige inspanning werd geleverd. Men heeft me vorige week gezegd dat er nog personeelstekort is in de sector van personen met een handicap. Als we de normen van de jaren zeventig hanteren, mankeren we 2200 personeelsleden. De heer Van Malderen wees erop: tussen het reële aantal personeelsleden en de zogenaamde norm – PR versus PN – gaapt een kloof van circa 2200 personeelsleden. Ik wil natuurlijk rekening houden met de werkdruk, dat hebben we in deze legislatuur al een beetje gedaan met VIA. In deze periode zijn er geen 2200 maar 2500 personeelsleden bijgekomen. Er zijn dus enorm veel mensen aangeworven. Ze hebben inderdaad vooral ingestaan voor extra aanbod voor mensen die zorg behoeven.

Het zal altijd een evenwichtsoefening blijven tussen twee doelstellingen. Men moet voldoende zorg kunnen aanbieden, er mogen niet te veel mensen te lang wachten op geschikte zorg en wie instaat voor die zorg moet voldoende omkaderd zijn om het te kunnen volhouden. We gaan die beginselen opnemen in dat meerjarenplan. Dat plan zal rekening moeten houden met de legitieme verzuchtingen betreffende de werkdruk. De zorg voor personen met een handicap is niet zo gemakkelijk te vergelijken met de geploegenheden van de jaren zeventig.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de minister, dank u voor uw uitleg. Ik mis één antwoord: het verschil tussen de 22,5 en de 36 miljoen euro voor 2009 is me niet helemaal duidelijk. Misschien kunt u mij de technische uitleg nog bezorgen. Het gaat onder meer over het PGB-experiment.

Minister Steven Vanackere: Het gaat gewoon over extra geld. De bedragen worden verhoogd.

De heer Bart Caron: Goed, dat is duidelijk.

Minister Steven Vanackere: Dus nog meer dan de vier miljoen en het miljoenknelpunt.

De heer Bart Caron: Het is dus meer dan de twaalf twaalfden van de vier twaalfden van 2008, plus het PGB.

Minister Steven Vanackere: Men heeft bij de initiële begrotingsopmaak in de zomer van vorig jaar niet alleen beslist om het bij het begin van de budgettaire oefening al te bepalen, maar men heeft ook beslist om het op te trekken.

De heer Bart Caron: Dank u.

Ik wil me verontschuldigen: er zaten foutjes in mijn interpellatie en de toon ervan was niet correct. Ik wil hier vandaag overigens niet de politieke discussie over de wachtlijsten opnieuw openen. Ze is oneindig en dat blijft zo. U hebt een heel goed antwoord gegeven op de vragen.

Er zijn aanzienlijke inspanningen geleverd in de afgelopen jaren, dat zal niemand ontkennen. Ze zijn historisch. Aan de andere kant moeten we erkennen dat we voor nog grotere inspanningen staan. De uitdagingen blijven enorm.

Ik hoop dat het nieuwe meerjarenplan niet alleen over de middelen en noden gaat, maar ook over de zorgvernieuwing. U hebt het over vraaggestuurde zorg en zorggradatie. Alleen het voorzien in middelen in de bestaande zorgvormen zal echter niet volstaan om de problemen definitief op te lossen. We zullen veel dieper moeten graven en meer fundamenteel nadenken over de zorg voor personen met een handicap. Hoe gaan we dat

opnemen en integreren in andere zorgvormen? We gaan die discussie nu niet voeren.

Ik hoop dat de sector met uw antwoord voldoende inziet dat er wel degelijk een uitbreiding is, dat er geen stilstand is, zoals sommigen suggereren.

De heer Bart Van Malderen: Ik stel min of meer dezelfde vraag als deze die de heer Caron heeft gesteld. 36 miljoen euro voor 2008-2009, hoeveel extra plaatsen is dat op het terrein? Dat was een van mijn twee vragen, naast die over het meerjarenplan.

Ik ben tevreden met uw antwoord, mijnheer de minister, als u zegt dat we met een meerjarenplan moeten streven naar een zorggarantie. U hebt daarvan enkele contouren geschetst. De heer Caron heeft op het belang van zorgvernieuwing gewezen. Maar we moeten ook oog hebben voor de geschikte zorg. Mijnheer de minister, u zegt dat vandaag 50 percent van de zorgvragers al in zorg zit. Dat betekent dat een aantal mensen niet de zorg krijgen die ze nodig hebben. Dat is een zeer belangrijk gegeven.

Ik ben ook tevreden met uw standpunt over de intersectorale benadering. We moeten met Onderwijs en andere welzijnstakken samenwerken.

Ook de problematiek van de werkdruk is belangrijk. Er is een besparing geweest. Normen uit de jaren zeventig worden vandaag niet meer gehaald. Dat leidt tot werkdruk. Het is een legitieme vraag. Maar er is ook de vaststelling dat men daar vertrokken is van een momentopname. Dat doet nogal wat mensen in de sector pijn: sommige instellingen hebben het moeilijker dan andere omdat men op een gegeven moment een foto heeft gemaakt. Die foto is vrij arbitrair gemaakt, naar aanleiding van een begrotingsbespreking. In functie van de personeelsbezetting, op een bepaald tijdstip, in een bepaalde instelling, heeft men de PR vastgelegd. Het is moeilijk om daar lineaire oplossingen naar voren te schuiven omdat het probleem zo gefragmenteerd is. Sommigen hebben er meer nood aan dan anderen.

Minister Steven Vanackere: Inderdaad, mijnheer Van Malderen. Ik geef een antwoord op uw concrete vraag. Ik had het overgeslagen omdat ik dacht dat het feitelijk informatie was.

In de periode waarover we nu spreken, met dit uitbreidingsbeleid, komen er 556 ambulante plaatsen bij, 332 residentiële of semi-residentiële plaatsen, 310 extra PAB-toekenningen, 200 PGB-toekenningen in het kader van het experiment dat u allemaal kent, 150 eenheden bijkomende capaciteit voor de centra voor ontwikkelingsstoornissen (COS). Voor die COS'en is er ook een bijkomende verhoging van de subsidiëring per COS. Er komen ook ongeveer 1500 extra uren in

het urencontingent doventolken bij, en 2237 trajecten-begeleidingen voor de diensten voor thuisbegeleiding en ambulantly wonen. Met deze opsomming hebt u nog niet alles. Er zijn nog twee nieuwe instrumenten gecreëerd. Voor twee miljoen euro kunnen de belangrijkste knelpuntdossiers die op de Centrale Registratie van Zorgvragen (CRZ) staan een oplossing krijgen via een wat persoonsgebondener convenantregeling. Ook die twee miljoen euro reken ik bij de uitbreiding van het aanbod. En er is ook nog één miljoen euro ingezet voor het verhelpen van dringende noodsituaties. Ik kan dat nu moeilijk vertalen naar plaatsen of mensen. U kunt wel volgens de regel van drie – hoewel dit natuurlijk niet de eenvoudigste gevallen zijn – berekenen dat hiermee nog een bijkomend aantal mensen kan worden geholpen.

Ik wil ook nog eens inspelen op wat de heer Van Malderen terecht onderstreept: de problematiek van de PR/PN. Bijna alle voorzieningen moeten met minder personeelsleden werken dan wat een enigszins theoretische maar toch een bestaande norm nodig is. Dit is echter niet evenredig over de sector verdeeld. Elke aanpak van de PR/PN-problematiek moet rechtvaardigheidshalve beginnen met voorzieningen met een laag PR/PN-percentage. Dat is ook al gebeurd want in het kader van het uitbreidingsbeleid is het sinds twee jaar zo dat diegene die in het uitbreidingsbeleid zit en daarenboven een lage PR/PN heeft, een 100 procentfinanciering krijgt. Op die manier doen we een kleine tegemoetkoming ten aanzien van die voorziening.

Ik ben het volledig met u eens, mijnheer Van Malderen, dat we zullen moeten beginnen met wie er het ergst aan toe is. Daar moeten we extra inspanningen leveren.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer Tack en door de heer Caron werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Claes tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de vastgestelde gezondheidsverschillen tussen mensen in armoede en rijkere in ons land

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes: Collega's, het probleem is al langer bekend. Begin oktober presenteerde de Christelijke

Mutualiteit (CM) de resultaten van een uniek en groot-schalig onderzoek naar de gezondheidsverschillen tussen armeren en rijkere. Dat onderzoek bevatte enkele belangrijke conclusies, waarover we het hier in het parlement ook al hebben gehad. Hoog opgeleide mensen leven langer dan mensen met een lage opleiding. Dat is frappant. Inwoners van wijken met een laag inkomen hebben veel meer kans om vroegtijdig te overlijden dan inwoners van rijke wijken. Er wordt dus niet alleen gekoppeld aan opleiding maar ook aan de woonplaats. Armeren hebben meer kans op hart- en vaatziekten en meer kans op longaandoeningen.

Belangrijk voor de Vlaamse overheid is dat inwoners van armere wijken ook veel minder bereikt worden door preventieve activiteiten. Voor het eerste deel zijn we deels gebonden aan het federale niveau. Maar de preventieve activiteiten zijn een bevoegdheid van de Vlaamse overheid. Armere inwoners laten zich minder inenten tegen griep. Er is daar een verschil van 7 tot 8 procent. Ze maken minder gebruik van borstkankeropsporing en van baarmoederhalskankeropsporing. Het verschil tussen mensen uit een arme en een rijke wijk is heel groot bij preventieve tandzorg. Jongeren van minder dan 18 jaar die in een rijkere wijk wonen hebben 37 procent meer kans dat zij voor een preventief onderzoek naar de tandarts gaan dan mensen in een armere wijk.

De CM geeft aan dat maatregelen in het kader van de ziekteverzekering – wat een federale bevoegdheid is – onvoldoende zullen zijn. Ook maatregelen die de manier van leven en van samenleven betreffen, zijn belangrijk. Dat is uw bevoegdheid, mijnheer de minister.

Kan een doelgroepenbeleid in het kader van de preventieve gezondheidszorg hierbij geen meerwaarde leveren? Misschien moeten we de mensen die het financieel moeilijk hebben als doelgroep omschrijven en op die manier preventieve gezondheidszorg organiseren. Kan een wijkgerichte werking rond gezondheid in het kader van preventieve gezondheidszorg hierbij geen meerwaarde leveren? Ik stel die vraag omdat het onderzoek heel specifiek peilt naar waar mensen wonen. Kan preventieve gezondheidszorg voor de beleidsperiode 2008-2009 niet opgenomen worden als thema in het verticaal armoedeoverleg? Dat is voor een deel het voorbije jaar opgenomen, maar ik denk dat we daar nog sterker kunnen op inzetten.

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Mevrouw Claes, u haalt een heel belangrijk thema aan. We hebben dat recent nog eens vastgesteld naar aanleiding van de bespreking van de sterftecijfers en de levensverwachting: er bestaat in dit welvarende land wel degelijk een gezondheidskloof. Niet alleen is de levensverwachting van mensen met een lagere sociaaleconomische

achtergrond lager, ook hun aantal gezonde jaren is ingrijpend minder dan dat van mensen met betere opleidingen en een betere sociaaleconomische positie.

U spreekt over een doelgroepenbeleid. In een aantal sectoren werkt men daar vandaag al mee. Ik overloop het even. Op het gebied van tabak, alcohol en drugs bestaat er al een traditie in het voeren van een doelgroepenbeleid dat ook rekening houdt met verschillen in sociaaleconomische status. Uit de resultaten van de opeenvolgende gezondheidsenquêtes weten we dat er bij tabak een duidelijk verband is tussen lagere sociaaleconomische status en gebruik. Het is opmerkelijk dat dit voor alcohol en drugs veeleer niet het geval is, behalve in het geval van zwaar en chronisch drankmisbruik. Ook daar is er een link te leggen met een lage opleiding. Bij tabak is er een sterke correlatie tussen ongezond gedrag en lagere sociaaleconomische status.

Ter gelegenheid van de gezondheidsconferentie over tabak, alcohol en drugs van 2006 werden alle strategieën voorgelegd aan en van commentaar voorzien door het Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen. In de criteria voor de oproep voor implementatieprojecten rond tabak, alcohol en drugs van 2007 was expliciet opgenomen dat projecten die zich richten op kwetsbare doelgroepen, waaronder ook mensen in armoede, prioriteit zouden krijgen bij de beoordeling. Van de 68 ingediende projecten werden er uiteindelijk negen geselecteerd. Vier projecten zijn expliciet gericht op mensen in armoede: “24 uur niet roken” van het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie, voor een bedrag van 140.000 euro; “Laat armoede (niet) in rook opgaan” van PSC Open Huis (protestants sociaal centrum), een vereniging waar armen het woord nemen in Antwerpen, voor 43.500 euro; “Een alcohol- en drugbeleid in de sociale economie” van Leren Ondernemen in de regio Leuven, voor 55.072 euro; “Als de rook om je hoofd is verdwenen” van Wijkgezondheidscentrum De Vlier, voor 30.000 euro.

Het Vlaamse actieplan “Tabak, alcohol en drugs 2009-2015”, dat ik nog dit jaar zal voorleggen aan de Vlaamse Regering en toelichten in het Vlaams Parlement, bevat zeven krachtlijnen. Een van de vier inhoudelijke krachtlijnen is gericht op mensen in armoede. Het is een krachtlijn met systematische aandacht voor specifieke doelgroepen – mensen in armoede, etnisch-culturele minderheden, gedetineerden – en voor genderverschillen. In de acties rond tabak en alcohol is er al een vrij sterke doelgroepengerichte benadering.

Ook in mijn beleid betreffende gezonde en evenwichtige voeding en beweging wil ik aandacht behouden voor specifieke doelgroepen, waaronder kansarmen. Ik heb dat expliciet opgenomen in het convenant met het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie (VIG). De ontwikkeling van methodieken en de ondersteuning van de implementatie ervan moeten gebeuren met de nodige

aandacht voor de doelgroep kansarmoede. Ik organiseerde vorige maand de gezondheidsconferentie “Voeding en beweging”. Daar was een workshop “Iedereen gezond! De gezondheidskloof bestaat echt. Hoe pakken we het aan?”. Die workshop spitte zich toe op de problematiek die u aanhaalt. Ik heb ook het VIG in de voorbereiding van de conferentie en in het actieplan de aandacht voor deze doelgroep expliciet laten maken. Deze aandacht komt nu bovenaan in de lijst met prioriteiten. De uitvoering van het actieplan zal aandacht schenken aan deze doelgroepenbenadering.

Het Vlaamse bevolkingsonderzoek naar borstkanker richt zich tot de doelgroep van vrouwen van 50 tot en met 69 jaar. Het bevolkingsonderzoek is kosteloos. Voor de sociaaleconomisch zwakkere vrouwen wordt de financiële drempel tot deelname zo laag mogelijk gehouden. In de sensibilisatie die door de LOGO's (lokaal gezondheidsoverleg) wordt georganiseerd, wordt er samengewerkt met relevante organisaties zoals vrouwenverenigingen, wijkgezondheidscentra en verenigingen waar armen het woord nemen, om de doelgroepen beter te bereiken.

Ik heb het hier al eerder gezegd bij wijze van boutade: men kan iets wat gratis is niet nog ‘gratiser’ maken. Er moeten dus ook sensibiliserings- en communicatie-inspanningen worden geleverd.

Wat de preventie van baarmoederhalskanker betreft, is de combinatie van een vaccinatie tegen het humaan papillomavirus (HPV), die ik kosteloos wil aanbieden aan adolescente meisjes, een cohorte per schooljaar, op termijn de meest kosteneffectieve maatregel die het beleid kan treffen. Optimalisering van het screeningsbeleid door middel van uitstrijkjes behoort tot de opdracht van een werkgroep die ik gevraagd heb een model voor te stellen tegen april volgend jaar.

Er werd ten slotte in 2008 ook een projectoproep armoedebestrijding gelanceerd. Daarbij was preventieve gezondheidszorg een van de inhoudelijke prioriteiten. Vier van de zeventien geselecteerde projecten op basis van het oorspronkelijk budget betreffen preventieve gezondheidszorg, naast enkele die geestelijke gezondheidszorg en de toegankelijkheid van de gezondheidszorg voor armen betreffen. Hier loopt nog een procedure om dat budget uit te breiden, zodat er nog meer projecten kunnen worden gerealiseerd.

Ik vind, samen met u, dat een wijkgerichte werking rond gezondheid wel degelijk een goede invalshoek kan zijn. De meeste projecten die ik hier heb opgesomd werken trouwens wijkgericht. In het Vlaams actieplan ‘Voeding en beweging’, dat op de gezondheidsconferentie van 23 oktober 2008 werd besproken, richten we ons onder andere tot de kansgroepen. Dat gebeurt vaak in de lokale gemeenschap.

Een van de prioriteiten binnen deze strategie is het aanreiken van geschikte hulpmiddelen aan lokale beleidsactoren en organisaties die met kansarmen of met etnisch-culturele minderheden werken. Hiermee wil ik de sociale risicogroepen aanzetten tot gezond bewegen en evenwichtig eten. Een vormingspakket voor budgetbegeleiders, een praktijkgids voor voedselbanken, voedselbedelingscentra, sociale restaurants en kruideniers behoren tot de uitvoeringsmogelijkheden.

Kan preventieve gezondheidszorg worden opgenomen in het verticaal armoedeoverleg? Bij de actualisatie 2008 van het Vlaams actieplan werd het netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen gevraagd hun prioriteiten voor het verticaal armoedeoverleg in 2008 te geven per grondrecht. Voor wat gezondheid betreft, was preventieve gezondheidszorg al een van hun drie prioriteiten, naast geestelijke gezondheidszorg en toegankelijkheid. Dit kwam dan ook aan bod op het verticaal overleg dat werd gehouden.

Het netwerk was ook betrokken bij de voorbereiding van de gezondheidsconferentie van 23 oktober. Preventie was daarbij een belangrijk item. Ik bevestig dus dat het integreren van gezondheid in het verticaal overleg niet alleen een noodzaak is maar vandaag gelukkig ook al een realiteit.

Mevrouw Sonja Claes: Ik heb helemaal niet beweerd dat er niets gebeurt. Ik wilde een update maken omdat die moeilijke doelgroep bereiken een heel belangrijke uitdaging is. Het is makkelijker om algemene preventieve acties te laten ondernemen door bijvoorbeeld het VIG dan die moeilijke doelgroepen te bereiken. Je moet daar andere methodes hanteren. Ik ben er sterk van overtuigd dat het methodisch anders werken over de verschillende gezondheidsdoelstellingen heen moet gebeuren. Of het nu tabak, voeding, borst- of baarmoederhalskanker betreft, het gaat erom een manier te vinden om die mensen te bereiken en om zo de verschillende insteken bij de doelgroep te krijgen. Dat is de voornaamste uitdaging. Als wij via de verschillende gezondheidsdoelstellingen projecten doen en methodes zien die werken, lijkt het mij goed dat daar ook andere gezondheidsdoelstellingen mee worden ingeschoven.

Minister Steven Vanackere: U hebt overschot van gelijk. Dat is trouwens de reden waarom ik er bij de opmaak van het besluit met betrekking tot de Vlaamse werkgroepen op heb aangedrongen om niet alleen pathologiegebonden of gezondheidsdoelstellinggebonden te werken, maar om ook te onderzoeken hoe je de afstand aflegt tussen weten en willen en trouwens ook tussen willen en kunnen of tussen willen en doen.

U weet dat het besluit met betrekking tot de Vlaamse werkgroepen een nieuw instrument wordt om op een goede manier vanuit het beleid te worden gevoed door de expertise van het veld en zo beleidsmatig te komen tot vormen van consensus, waarbij de wetenschappelijke wereld en de wereld van de mensen die rechtstreeks

betrokken zijn bij gezondheid samen sterke adviezen kunnen geven aan het beleid.

Wanneer men een te pathologiegebonden of een te gezondheidsdoelstellinggerichte benadering heeft, eindigt men met de brochure die perfect vertelt hoe de goed geïnformeerde en goed gemotiveerde Vlaming zich moet gedragen om maximale gezondheidswinst te boeken. Daarmee heb je ervoor gezorgd dat wie het wil weten het kan weten. Maar vervolgens moet je aan de slag om bepaalde vormen van gezond leven doorgang te laten vinden, soms zelfs, idealiter, door zoveel mogelijk een beroep te doen op de verantwoordelijkheid van de mensen. Soms wordt slecht en ongezond gedrag door de omgeving in de hand gewerkt. Dan moet men, zonder daarom in een marxistische analyse te willen vervallen, durven zeggen dat omgevingsfactoren door een overheid mee in een bepaalde richting kunnen worden gestuurd ten einde het gezonde gedrag veel vanzelfsprekender te maken en het ongezonde gedrag wat minder vanzelfsprekend. Dat moet natuurlijk altijd in goed overleg gebeuren en botst een beetje met vragen in verband met betutteling, vrijheidsgraden en verantwoordelijkheidszin.

Wanneer bijvoorbeeld in het restaurant van het Vlaams Parlement een aantal gezonde groenten en voldoende fruit vooraan liggen en goed te zien zijn, en de sauzen en vette producten zich achteraan bevinden, dan zal ons gedrag ook anders zijn dan wanneer men het omgekeerde doet. Wat aangeboden wordt aan mensen op school, op het werk en elders en de manier waarop wordt omgesprongen met mensen die bijvoorbeeld met de fiets naar het werk gaan ten opzichte van mensen die met de auto naar het werk gaan, zijn allemaal omgevingsfactoren die, met respect voor de vrijheidsgraden van de individuele persoon, wel degelijk gezondheidswinst kunnen opleveren doordat het wijzere gedrag meer vanzelfsprekend wordt gemaakt.

Toegespitst op wat u vertelt, is het in het bijzonder ten aanzien van mensen die een sociaaleconomisch zwakkere positie hebben en die vaker keuzes maken die voor een stuk door hun omgeving worden opgedrongen, een verantwoordelijkheid van de overheid om die mechanismen te onderscheiden en om daar met meer dan met een brochure alleen, wat aan te doen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Greet Van Linter tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de correlatie tussen het gebruik van gsm en het voorkomen van tumoren

De voorzitter: Mevrouw Van Linter heeft het woord.

Mevrouw Greet Van Linter: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, al een aantal jaren worden her en der dingen gezegd of veronderstellingen gedaan die nu worden bevestigd door een studie van de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO), namelijk dat veelvuldig en langdurig mobiel telefoneren kanker kan veroorzaken. Vooral de cijfers over het verband tussen mobiel telefoneren en de ontwikkeling van een hersentumor, zijn onrustwekkend. In 2007 heb ik hier ook al een vraag over gesteld en toen was er al een Zweeds onderzoek dat op dit verband wees.

Onlangs werd een studie met de naam 'Interphone' uitgevoerd door het International Agency for Research on Cancer (IARC), dat afhangt van de WGO. In een aantal landen werd het verband bestudeerd tussen het mobiele-telefoongedrag van de patiënt en de kanker waaraan hij leed. Het gaat om voorlopige resultaten, de definitieve resultaten worden volgend jaar verwacht, maar het IARC zelf vindt ze belangwekkend genoeg om ze nu al vrij te geven en stelt dat "mobiel bellen, zeker voor kinderen, moet worden beperkt en dat we uit voorzorg maar beter een vast toestel kunnen gebruiken".

Ook in ons land bekijkt men deze materie met aandacht en wordt vooral aan de K.U.Leuven onderzoek gedaan. Ook daar zegt men dat we dringend het voorzichtigheidsprincipe moeten hanteren. Dat zei ook minister Vervotte in een antwoord op een vraag van mij van 14 maart 2007. Toen bleek al dat er nieuwe elementen waren die we niet blindelings naast ons konden neerleggen, en dat het aangewezen was om het voorzichtigheidsprincipe te hanteren.

Vorig jaar werd hier ook een hoorzitting gehouden en ook toen bleek dat de bezorgdheid die er al enige tijd heerst over niet-ioniserende stralen, niet onterecht is. De beschadiging op cellulair niveau mag als bewezen worden beschouwd en men pleitte ook daar voor preventieve maatregelen en vooral voor meer meetcampagnes. Tot op heden waren er inderdaad een aantal tegenstrijdige studies, maar de voorlopige resultaten van de studie van de WGO zijn toch duidelijk.

Anderzijds moet ik ook stellen dat dergelijke apparatuur niet meer uit ons dagelijks leven weg te denken is en dat het ook wel niet de bedoeling zal zijn om die te bannen. Het komt erop aan om een attitude te ontwikkelen waarbij we leren hoe we er op een gezonde manier mee kunnen omgaan.

Het is duidelijk dat er een verschuiving is geweest van de bezorgdheid over straling van gsm-masten naar de bezorgdheid over het gebruik van de gsm zelf. Dat schrijft u zelf in uw beleidsbrief 2007-2008, omdat er nu sprake is van hogere vermogens. Na de hoorzitting stelde u dat u al deze gegevens eens goed zou bekijken en zou proberen om alles naar waarde te schatten, maar

toch sprak u toen nog van geruststellende resultaten van de onderzoeken en pleitte u enkel voor voorzichtigheid. U hebt daar ook een aantal campagnes aan gekoppeld via de LOGO's (lokaal gezondheidsoverleg) en de scholen. In antwoord op een schriftelijke vraag meldde u in oktober 2007 dat er geen nieuwe campagne is gepland, maar dat de ontwikkelingen permanent worden gevolgd.

Mijnheer de minister, mijn vragen zijn vrij simpel. Zult u de bevestiging van de studie afwachten of zult u nu reeds beleidsmaatregelen treffen?

Met welke maatregelen zult u in uw beleid het hoofd bieden aan deze problematiek?

Vindt u dat de tot nu toe gevoerde campagnes in scholen, LOGO's en dergelijke moeten worden bijgestuurd, en zo ja, op welke manier zal dat gebeuren?

Ik heb nog een laatste vraag die niet in mijn schriftelijke uiteenzetting werd opgenomen, maar die ik toch wel graag had gesteld. In antwoord op een actuele vraag in 2007 stelde minister Vervotte: "Ik ben altijd bereid om een gesprek aan te knopen met de consumenten. Ik zal dat ook overmaken aan federaal minister van Consumentenzaken Vandenbossche, om na te gaan of ze bereid is om een initiatief te nemen." Ik wou hier even op inpikken. Ik weet dat dit niet uw woorden, maar die van uw voorganger zijn, maar hebt u stappen gezet of hebt u gesprekken gevoerd met Consumentenzaken?

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Van Linter, de recente mededeling van het IARC over de Interphone-studie die de mogelijke gezondheidsrisico's van mobiel bellen onderzoekt, maakt tot op vandaag nog geen wetenschappelijk eenduidige besluiten mogelijk. Het IARC stelt zelf dat de voorlopige resultaten geen of nog geen oorzakelijk verband kunnen aantonen tussen gsm-gebruik en kanker. Wel is er een statistisch verband tussen langdurig gsm-gebruik en hersentumoren vastgesteld. We hebben allemaal voldoende statistiek gevolgd om te weten dat twee dingen die tegelijkertijd voorkomen, niet noodzakelijk betekenen dat het ene voortvloeit uit het andere en dat men heel voorzichtig moet zijn met statistische verbanden die nog niet als oorzakelijk kunnen worden omschreven.

Recent verscheen ook een meta-analyse van Hardell en anderen, waarin de auteurs tot de conclusie komen dat sommige tumoren zoals een glioma, relatief vaker voorkomen aan de kant van het hoofd waar de gsm meestal tegen het oor wordt gehouden. Ook hier gaat het over een statistische associatie, niet over een wetenschappelijk bewezen causaal verband. De door

Hardell gebruikte onderzoeken waren die van de Interphone-studie plus eigen onderzoek.

In die context ben ik het eens met de coördinator van de studie, Elisabeth Cardis, die pleit voor voorzichtigheid, maar niet voor strengere normen noch voor strenge waarschuwingen of verboden inzake gsm-gebruik zoals dit nu wel gebeurt voor producten met ondubbelzinnig bewezen kankerverwekkende eigenschappen zoals tabak. Zij preciseert dat “op basis van de huidige kennis, er voorzichtig moet worden gehandeld door kinderen aan te raden de gsm doordacht te gebruiken en de voorkeur te geven aan een vast toestel”. U hebt dit ook geciteerd.

Door het Vlaamse volksgezondheidsbeleid wordt in Klasse al een folder verspreid die aandacht geeft aan het gsm-gebruik door kinderen. Daarin krijgen zowel ouders als kinderen aanbevelingen om op een doordachte manier gebruik te maken van de gsm. Kinderen zouden immers gevoeliger kunnen zijn voor radiogolven, ook al zijn daar tot nu toe geen expliciete wetenschappelijke bewijzen voor.

Mevrouw Van Linter, de inhoudelijke boodschap van de tot nu toe gevoerde campagnes hoeft eigenlijk niet te worden bijgestuurd op basis van de gegevens die vandaag beschikbaar zijn. Uiteraard zal, gelet op mogelijk nieuwe inzichten, de basis van de boodschap steviger en meer uitgesproken worden onderbouwd dan tot nog toe het geval is, maar de maatregelen die op basis van het voorzichtigheidsprincipe tot nog toe door de Vlaamse overheid werden voorgesteld, blijven onverminderd – en ook ‘onvermeerderd’, heb ik zin om te zeggen – gelden. Zij hoeven niet aangescherpt noch genuanceerd te worden.

Ook de preventieboodschap van de medisch milieukundigen bij de LOGO's, die weliswaar meer gericht is op de problematiek van de gsm-zendmasten en minder op die van het privégebruik van de gsm-toestellen, blijft na deze nieuwe onderzoeksresultaten gelden.

Er is ten slotte geen contact geweest met de federale minister van Consumentenzaken.

De voorzitter: Mevrouw Van Linter heeft het woord.

Mevrouw Greet Van Linter: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Als ik het goed begrijp, pleit u voor een status-quo in afwachting van echte wetenschappelijke resultaten. Welke studies beschouwt u dan als echt wetenschappelijk?

Minister Steven Vanackere: De studies waarover we spreken, zijn wetenschappelijk. Alleen is het soms ook wetenschappelijk om vast te stellen dat de gegevens die men naast elkaar zet, niet toelaten om op een wetenschappelijk verantwoorde manier te stellen dat er een causaal verband is. Wat vandaag nog niet voorligt, is een studie die voldoende de wetenschappelijke toets doorstaat

en tegelijkertijd het causale verband aantoont. In het licht daarvan trek ik de conclusie dat de Vlaamse overheid op basis van het voorzichtigheidsbeginsel al een aantal adviezen had gegeven, meer bepaald over het gsm-gebruik van kinderen, een gebruik dat om tal van redenen best niet overdreven wordt. Vandaag hebben we geen enkele indicatie dat we strenger of rigider moeten zijn dan in onze bestaande aanbevelingen.

Mevrouw Greet Van Linter: Mijnheer de minister, ik kan daarmee akkoord gaan, want het mag in geen geval de bedoeling zijn om paniek te creëren, we moeten een gulden middenweg vinden. Ik blijf dit dossier in elk geval volgen om te zien of ook u het blijft volgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het nieuwe voorstel van verdeling van het LOGO-budget over de nieuwe LOGO's

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Vogels tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de financiering van het lokaal gezondheidsoverleg Oostende-Westhoek

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijns inziens is dit een belangrijke vraag over de verdeling van het LOGO-budget (lokaal gezondheidsoverleg) voor de nieuwe LOGO's. Een LOGO is een netwerk van organisaties die actief zijn in de preventieve gezondheidszorg. De LOGO-regio is een gebied van 100.000 tot 400.000 inwoners. In Vlaanderen zijn er 26 LOGO's. Een LOGO coördineert lokale acties om ziekte te voorkomen en gezondheid te promoten. Het accent ligt op lokale initiatieven, netwerkvorming en het op elkaar afstemmen van organisaties. De belangrijkste opdracht van de LOGO's is het waarmaken van de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen.

Een van die doelstellingen is dat elk jaar minstens 75 percent van de vrouwen van 50 tot 70 jaar, deelneemt aan het bevolkingsonderzoek naar borstkanker en dat meer kankers vroegtijdig ontdekt worden. Andere projecten zijn onder meer rookstopcursussen, en schoolfruitprojecten. In een vorige vraag werd hier al gedeeltelijk op ingegaan.

Sinds 2003 werd het kader van het preventielandschap uitgetekend. Vanaf dat moment was het wachten op de

uitvoeringsbesluiten. Het ontwerp van besluit en de daaraan gekoppelde financiering werden in juni voorgelegd aan de LOGO's. In juni werd een basissubsidie toegekend aan elk LOGO van 150.000 euro, vermeerderd met 0,28 euro per inwoner in het werkgebied van een LOGO.

Hierop kwamen heel wat negatieve reacties; heel wat LOGO's gingen er, ondanks hun schaalvergroting, op achteruit. Er diende een nieuwe verdeelsleutel te komen. Recent werd de nieuwe financiële verdeling voor de LOGO's bekendgemaakt. De LOGO's krijgen nu volgens het ontwerp van besluit dat momenteel in procedure zit, elk een basissubsidie van 60.000 euro, vermeerderd met 0,53 euro per inwoner in het werkgebied van het LOGO.

Mijnheer de minister, de oude en de nieuwe voorgestelde regeling betekenen voor de kleinste LOGO's dat ze duizenden euro's minder subsidie zullen krijgen dan voorheen. Ik wil u dan ook een aantal heel concrete vragen stellen.

Is de nieuwe verdeelsleutel definitief? Om welke reden werd de basissubsidie meer dan gehalveerd?

Meent u niet dat de kleinste LOGO's dezelfde basiskosten hebben als grote LOGO's en dat bovendien door het grote werkgebied waarin de kleine LOGO's opereren, de basiskosten soms nog hoger zijn? In mijn regio heeft dit vooral te maken met de heel grote oppervlakte en het beperkte aantal inwoners.

Bent u ervan op de hoogte dat er op dit ogenblik grote onrust is in de kleinere LOGO's in Vlaanderen omdat ze duizenden euro's minder subsidie krijgen dan voorheen? Ziet u een mogelijkheid om de kleinere LOGO's toch nog een grotere basissubsidie te geven?

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het lijkt alsof ik voor de 'local touch' zorg, maar het was me niet bekend dat er meer dan één LOGO is dat minder geld zal krijgen. *(Opmerkingen)*

In elk geval wil ik me bij de heer Verfaillie aansluiten. Er werd hier al een aantal keer gepraat over de nieuwe LOGO-indeling. Die heeft heel lang op zich laten wachten. Nu bent u eindelijk bijna aan het landen, mijnheer de minister. Ik zal het niet hebben over het verplaatsen van personeelsleden, want dat lijkt me logisch wanneer men herstructureert. Ik denk wel dat er een serieus probleem is voor de LOGO Oostende-Westhoek, want die zal het met heel wat minder middelen moeten stellen.

Mijnheer de minister, ik wil even uw uitspraak van 10 juni 2008 aanhalen. U zei toen duidelijk: "Geen enkele nieuwe LOGO-structuur zal, als zij de som maakt van de

middelen die ter beschikking staan, erop achteruitgaan in vergelijking met het verleden, ook niet met het verleden van de samenstellende delen." Wat de LOGO Oostende-Westhoek betreft, is dat volgens mij wel het geval, want de nieuwe subsidie bedraagt 17.000 euro minder. Vanaf 2010 zal de subsidie 156.436 euro zijn in plaats van 173.525 euro.

Er werd vandaag al op gewezen dat de dood niet gelijk is voor de mensen, dat de levensverwachting van armere mensen minder groot is dan die van rijkere mensen. Dat heeft te maken met de preventieve gezondheidszorg en die zetten wij op het terrein neer via de LOGO's.

Oostende is een stad met nogal wat grootstedelijke kenmerken. Daar spoelen heel wat mensen aan die niet tot in Groot-Brittannië geraken of die wachten tot ze daarheen kunnen vertrekken. Dat heeft een specifieke armoedeproblematiek tot gevolg. *(Opmerkingen van de heer Jan Verfaillie)*

Daarnaast wonen ook heel veel oudere mensen in Oostende. De armoedeproblematiek is serieus. Oostende heeft een aantal grootstedelijke kenmerken die we niet zouden verwachten in een stad van die grootte.

Het is erg belangrijk om te beseffen dat het LOGO dat bevoegd is voor Oostende en de Westhoek met heel diverse problemen wordt geconfronteerd. Tegenover de grootstedelijke problematiek van Oostende staat de problematiek van de Westhoek, waar alles heel ver uit elkaar ligt. Dat LOGO zou eerder meer dan minder middelen moeten krijgen. Waarom zal het LOGO Oostende-Westhoek er financieel op achteruit gaan? Dat blijkt uit de huidige plannen. Dat staat haaks op wat u op 10 juni 2008 hebt gezegd. Het zou mooi zijn mocht u woord houden en nu bevestigen dat het LOGO Oostende-Westhoek zijn middelen zal behouden.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Ik sluit me graag aan bij de vraag. Ik heb ook het verslag van de commissie van juni herlezen. U hebt toen gezegd dat er een tweeledige financiering zou komen: een vast bedrag en daarnaast een bonussysteem. Voor het behalen van vooraf bepaalde resultaten zou men een beloning ontvangen. Op de agenda van de ministerraad staat een punt dat daaraan refereert.

Op welke manier werkt dit systeem? Worden alle LOGO's op de hoogte gebracht van het bonussysteem? Wanneer treedt het in voege? Ik dacht dat het zou samenvallen met de invoering van de nieuwe structuren en verdeling. Als het nu door de regering besproken wordt, gaat het dan nu al in voege? Zijn alle LOGO's

daarover aangeschreven? Heeft iedereen dezelfde kansen gekregen?

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes: Ik kreeg ook de mail van het LOGO Oostende. Ze vergeten wel te vermelden dat ze voor een kleinere regio verantwoordelijk zullen zijn in de nieuwe indeling. Kan samenwerking tussen verschillende LOGO's geen oplossing zijn?

Ik wil natuurlijk bij Limburg komen. Daar doet men de omgekeerde beweging. Men had één groot LOGO en stapt over op twee kleinere. Is samenwerking ook voor Limburg mogelijk?

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Wat ik in juni heb gezegd, blijft uiteraard gelden. Laat ons goed begrijpen wat we daaronder verstaan.

– *Mevrouw Vera Van der Borgh, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Ik zal eerst antwoorden op de abstracte vragen van de heer Verfaillie, om dan wat dieper in te gaan op de situatie van Oostende-Westhoek. De nieuwe verdeelsleutel gaat in vanaf 2010 en maakt deel uit van het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende de LOGO's. Dat wordt inderdaad het best op voorhand gemeld. Hoe sneller de mensen geïnformeerd zijn, hoe beter ze zich kunnen organiseren. We gaan naar een ingrijpende reorganisatie: van 26 naar 15 LOGO's. We willen de betrokkenen de tijd geven om hun structuren aan te passen. Dat betekent ook: zo snel mogelijk financiële duidelijkheid bieden.

Dit besluit is pas definitief als het is goedgekeurd door de Vlaamse Regering en daarna de hele procedure met Inspectie van Financiën, verschillende adviezen, principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering en advies van de Raad van State heeft doorlopen. Heb ik in termen van politieke beslissingname een definitieve keuze gemaakt? Ja, het is wel degelijk mijn intentie om u uit te leggen dat de bekommernissen niet zo terecht zijn als men vreest. Ik doe in mijn voorstel een extra budgettaire inspanning. Dit kan een win-winsituatie worden voor iedereen. In dat opzicht is dit politiek beslist. Ik ben van plan mijn besluit te verdedigen waar ik het moet verdedigen, met inbegrip van de ministerraad.

Uw kernvraag is, mijnheer Verfaillie, waarom de basis-subsidie meer dan gehalveerd werd. De huidige subsidie van de LOGO's is enkel gebaseerd op inwoneraantal, wat neerkomt op 0,58 euro per inwoner voor heel Vlaanderen. Kleinere LOGO's met weinig inwoners hebben een lagere subsidie dan grotere LOGO's met meer inwoners, maar

de huidige regelgeving bepaalt dat het bedrag per LOGO geplafonneerd is op 173.525 euro per jaar. Dit systeem leidde tot problemen en te grote ongelijkheid tussen de regio's. Dit wil ik, samen met een schaalvergroting – 15 in de plaats van 26 LOGO's – wegwerken met het nieuwe financieringssysteem in het ontwerp van besluit. Daarom voorzie ik in een basissubsidie die bestaat uit een vast bedrag van 60.000 euro per LOGO en een bedrag van 0,53 euro per inwoner. Tegelijk laat ik het plafond vallen en verhoog ik het subsidiebedrag voor alle LOGO's samen met meer dan 550.000 euro. Dit is een budgetverhoging van 16 percent en brengt de gemiddelde subsidie per inwoner op 0,67 euro per jaar. Er is dus helemaal geen sprake van een halvering van de basissubsidie, maar wel van een systeem dat de kleinere LOGO's een extra stimulans geeft door het forfaitaire deel en de grotere LOGO's niet te veel benadeelt door het plafond af te schaffen.

Mevrouw Vogels, ik begrijp uw bezorgdheid om het kleine LOGO van Oostende, maar een groot LOGO als Antwerpen heeft zwaar aangedrongen om niet te sterk vast te houden aan de basissubsidie. Men wijst er terecht op dat een LOGO met enorm veel inwoners ook enorm veel werk heeft en daar een rechtmatig aandeel voor moet terugkrijgen. Hoe dan ook moeten we een evenwicht zoeken tussen de basissubsidie die elk LOGO moet toelaten om te functioneren en de subsidie per inwoner. De combinatie van de twee leidt ertoe dat het hele systeem een extra injectie krijgt van meer dan 550.000 euro. Zoals ik in juni aankondigde, vaart iedereen hier wel bij. Ik zal dat voor Oostende nog toelichten.

Daarmee heb ik gedeeltelijk uw derde vraag al beantwoord. Heel wat activiteiten zijn ook rechtstreeks of onrechtstreeks gerelateerd aan het aantal inwoners. Denk maar aan brochures of interventies. Tegelijk is er een vast bedrag nodig voor de gewone werking.

In het voorliggende financieringsmechanisme is erop gelet dat provinciaal gezien niemand achteruit gaat en de budgetstijging zo gelijk mogelijk verdeeld is. Daarnaast werd in het voorstel een schaalvergroting van de LOGO's doorgevoerd door de herindeling op basis van het Zorgregiodecreet. De grotere LOGO's die hieruit zullen ontstaan, krijgen logischerwijze een hogere subsidie in vergelijking met de huidige LOGO's. Ik ga ervan uit dat de schaalvergroting een gunstig effect heeft op de zogenaamde overheadkosten van de LOGO's. Die moeten relatief gezien dalen door de schaalvergroting. Dat is een economische realiteit. 26 structuren in leven houden zal hoe dan ook een tikkeltje meer kosten dan 15.

Er zijn verschillende simulaties uitgeprobeerd met het beschikbare bedrag. Een hogere vaste vergoeding toekennen, wat de kleinere LOGO's bevoordeelt, heeft automatisch een lager bedrag per inwoner tot gevolg, en dit benadeelt de grotere LOGO's zoals die van Antwerpen. Uit

de simulaties bleek dat op die manier een te ongelijke verdeling zou ontstaan. Ik geloof dat dit het meest evenwichtige en haalbare voorstel is. Het is niet mijn bedoeling dit aan te passen. Veel van de ongerustheid heeft eigenlijk niets te maken met het financieringsmechanisme maar met de herindeling van de gemeenten over de verschillende LOGO's. Dat vraagt een aanpassing. We hebben dat hier al eens besproken. Voor deze nieuwe indeling baseer ik mij op het Zorgregiodecreet. De zorgregio-indeling is decretaal bepaald en die wil ik zo veel mogelijk hanteren in andere programmaties.

Ik ga in op de situatie van het LOGO Oostende-Westhoek. Onderzoek van de huidige en toekomstige situatie in de betreffende regio geeft aan dat het huidige LOGO Oostende-Ieper-Veurne-Diksmuide nu 360.992 inwoners bedient en daar 173.525 euro voor krijgt. Dat is 0,48 euro per inwoner. Vanaf 2010 staat het nieuwe LOGO Oostende-Westhoek in voor 181.954 inwoners waarvoor het 156.436 euro ontvangt. Dit is omgerekend 0,86 euro per inwoner. Dat is het hoogste bedrag per inwoner van heel Vlaanderen. Als ik de huidige en de toekomstige situatie provinciaal bekijk, valt me op dat de provincie West-Vlaanderen een budgetgroei van 27,8 percent kent, terwijl de totale groei in de Vlaamse Gemeenschap 14,75 percent bedraagt.

Concluderend kan ik u zeggen dat het betreffende LOGO minder subsidie ontvangt omdat zijn populatie bijna halveert. Dat betekent wellicht ook personeelsverschuivingen. Daarom kiezen we voor een overgangperiode van een jaar zodat iedereen zijn plek kan vinden. Wie durft te beweren dat de budgetten dalen, heeft een beperkt gezichtsveld en focust te veel op de oude structuren.

Mevrouw Claes, u hebt gelijk. We kregen trouwens de verzuchting van verschillende LOGO's om provinciaal te kunnen samenwerken. We hebben dat zeker niet onmogelijk gemaakt. Integendeel, men kan twee zaken doen. Men kan voor sommige aangelegenheden op een lager deelniveau gaan werken en men kan naar het hogere niveau gaan.

De aanpassing van het Zorgregiodecreet waarbij men nu de provinciegrenzen respecteert, is alvast een bijkomende garantie dat provinciale samenwerking zo veel mogelijk mogelijk wordt gemaakt. Het is wel zo – dat erken ik – dat ten aanzien van wat Vlaanderen juridisch gaat erkennen en herkennen slaat op de vijftien structuren. Die kunnen zich uiteraard organiseren volgens de provinciale ontwikkeling.

Ik vermoed dat de ongerustheid in Oostende ontstaat doordat de organisatie kleiner wordt. Men vraagt zich af waar dat naartoe moet. De belendende LOGO's zullen middelen hebben om de gemeenten die in de huidige structuur zitten, op te vangen. Dit is geen besparing, het budget neemt aanzienlijk toe.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Ik dank u voor uw uitgebreide en onderbouwde antwoord, mijnheer de minister. U hebt de puntjes op de i gezet en duidelijkheid verschaft.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Vanaf 2010 komt er een bonusfinanciering. Gaan alle LOGO's daarvan op hetzelfde moment op de hoogte gebracht worden? Worden zij geïnformeerd over de bonus en de criteria daarvoor? Het is absoluut belangrijk dat iedereen dat weet.

Minister Steven Vanackere: Inderdaad, mevrouw Van der Borgh, die vraag is aan mijn aandacht ontsnapt. Het is de bedoeling dat de context waarin men zal moeten werken zo snel mogelijk bekend te maken. Daarom komt het besluit nu nog op de regering. Iedereen zal gelijk worden behandeld en gelijke informatie krijgen.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Ik wil twee bedenkingen die ik in het verleden al heb geuit, nog eens benadrukken. Het is logisch dat het personeel zal moeten verschuiven. Hoe moet die overgang praktisch gebeuren? U beweert dat het op het terrein vrij vlot verloopt. Ik heb eerlijk gezegd ook die indruk. Ik wil u vragen om dat te blijven opvolgen. In het geval van het kleine LOGO van Oostende bereikt men op een gegeven moment de kritische massa waarop men een personeelslid moet laten gaan. Men kan bijvoorbeeld 1,98 voltijdse equivalenten financieren, maar die twee percent is te weinig om het personeelslid effectief te houden. Dat zijn moeilijke omstandigheden.

Ik kan uw laatste opmerking alleen maar onderschrijven: we moeten zo snel mogelijk zekerheid bieden. Ik heb immers opgevangen dat mensen beginnen uitkijken naar een andere baan. Het zou jammer zijn om die expertise kwijt te spelen. Dat soort personeelsverloop kunnen we best missen.

Minister Steven Vanackere: Wie in een LOGO werkt, weet niet zeker waar zijn bureau staat, maar dat is niet vreemd in de wereld van vandaag. Natuurlijk is er wel werkzekerheid binnen de branche. Het talent en engagement blijven natuurlijk behouden. Er komt meer geld voor de werking van de LOGO's. Ik roep u op om alle mogelijke jobonzekerheid weg te nemen, ook al rijzen er vragen over de plaats en de gemeente. In de moderne tijd geldt dat voor heel veel sectoren. Er bestaat geen vastheid van benoeming meer, en nog minder vastheid van adres. Ik zeg dat zonder enige schamperheid of ironie. Ik wil de uitstekende werknemers uit de sector oproepen om door te gaan, al werken ze over twee jaar misschien samen met andere actoren.

De reden voor de herschikking is niet alleen een efficiëntere werking van de LOGO's zelf. We willen bovendien dat de verschillende organisaties die we subsidiëren in de welzijns- en gezondheidssector nog beter op elkaar afgestemd raken. Als de samenwerkingsverbanden verschillen per sector is het veel lastiger om een duurzame samenwerking over de sectoren heen mogelijk te maken. We vragen voor die kleine aanpassing, waar we genoeg tijd voor zullen geven, de medewerking van iedereen. Dit gebeurt tegen de achtergrond van de budgettaire injectie van meer dan een half miljoen euro. Dat moet toch wel een geruststelling zijn voor de LOGO's.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borgh tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de evaluatie van de nieuwe zorgregio

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mijnheer de minister, dames en heren, begin dit jaar trad de nieuwe zorgregio in voege met daaraan verbonden uitvoeringsrichtlijnen. Die moeten zorgen voor een betere afstemming tussen het ondersteuningsprofiel van de personen met een handicap en het ondersteuningsaanbod waarbij de urgentiegraad van de vraag tot opname en de duur van de wachttijd op de centrale registratie van de zorgvraag de prioriteit van de zorgvraag bepalen.

Uiteindelijk blijft de vraag bestaan of deze zorgregio effectief haar vruchten afwerpt. Een eerste evaluatie na tien maanden lijkt mij opportuun. Ik heb trouwens een aantal maanden geleden diezelfde vraag naar evaluatie gesteld.

Mijn vraag, mijnheer de minister, is ook ingegeven door de vaststelling dat op de website van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH), op het ogenblik dat ik mijn vraag stelde, nog steeds cijfers geen terug te vinden waren. Vorige week donderdag stonden ze er nog niet op. Als ze er nu op staan, zal het wel toeval zijn. Ik ga ervan uit dat ze er nu nog niet op staan.

De laatste cijfergegevens dateren van eind 2007. Ook daarover hebben we hier al gediscussieerd. De cijfers van de Centrale Registratie van Zorgvragen (CRZ) moeten correct en tijdig worden vrijgegeven. Zonder deze cijfers kunnen we natuurlijk niet nagaan hoeveel zorgvragen er geregistreerd zijn maar vooral ook niet hoeveel zorgvragen er de voorbije maanden een oplossing hebben gekregen.

Kan een eerste evaluatie worden gemaakt van de invoering van de zorgregio? Werden er binnen het Vlaams

Agentschap al evaluatierapporten opgemaakt? Zijn er knelpunten gesignaleerd vanuit de multidisciplinaire teams en de koepels in de gehandicaptensector? Hoe werd daarop gereageerd? Is de aangekondigde informatieverstrekking per folder al gebeurd? Hoe komt het dat het zesmaandelijks rapport van de Centrale Registratie van Zorgvragen van 30 juni 2008 op donderdag 6 november nog altijd niet op de website van het Vlaams Fonds stond? Kunt u de cijfers bekendmaken?

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Het VAPH plant de uitvoering van een eerste evaluatie van de zorgregio einde 2008. De resultaten zullen in het eerste kwartaal van 2009 beschikbaar zijn. Er zijn nog geen evaluatierapporten opgemaakt binnen het VAPH.

Er zijn aandachtspunten aangebracht door de voorzieningen en ROG's (Regionaal Overlegnetwerk Gehandicaptenzorg). Deze aandachtspunten vormen permanent het onderwerp van verdere dialoog en overleg in de richting van optimalisering van de zorgregio. De aandachtspunten worden behandeld in onder andere de Permanente Cel en de technische werkgroepen. Het VAPH reageert ook schriftelijk, per brief, op deze aandachtspunten. Ik kan geen grote lijnen naar voren halen die opmerkelijk zijn. Het gaat veeleer om een veelheid van commentaren die elk hun behandeling krijgen.

Is de aangekondigde informatieverstrekking per folder al gebeurd? Ja, de folder werd verspreid in de tweede helft van de maand oktober 2008 naar alle personen met een handicap die met een geregistreerde zorgvraag op de CRZ staan. Ik heb hier een exemplaar van de folder, mevrouw Van der Borgh. Ik zal hem u straks overhandigen. De Dienst Zorgregio van het VAPH geeft dagelijks telefonisch antwoord op vragen naar bijkomende informatie over de CRZ aan de belanghebbers die de folder hebben ontvangen.

En dan de website. Het rapport is, zoals elk jaar, in deze periode gepland. Het is sinds vrijdag op de website beschikbaar. Dat heeft niets met deze vraag te maken. Kijk in mijn ogen, dan kunt u de oprechtheid van mijn reactie peilen. Ik wist niet eens dat deze vraag vandaag geagendeerd was. Ik had zelf de gegevens van de CRZ een dag of drie gezien, alvorens ze op de website van het VAPH te laten zetten. Met wat commentaar erbij want ik vind het belangrijk dat die cijfers niet zomaar bruto weg op de website worden gezet. Het commentaar wijst op het aantal opgeloste zorgvragen versus de toename van de zorgvragen. Ik heb van de gelegenheid gebruik gemaakt om daarover vrijdag een klein communiqué te verspreiden. Het maakt die cijfers bekend en situeert ze. Dat is gebeurd op 7 november. Dat is niet later dan anders. De zesmaandelijks cijfers worden altijd ongeveer in deze periode

bekendgemaakt. Ik begrijp het dat er ongeduld is, dat is normaal. Maar er is geen enkele reden om te wachten met het transparant beschikbaar stellen van de gegevens.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Dank u, mijnheer de minister, voor uw antwoord. Het geeft mij echter geen volledige voldoening. Ik had begrepen dat de evaluatie er eind 2008 zou zijn.

Minister Steven Vanackere: Er zijn vandaag in de schoot van het VAPH geen evaluatierapporten die ik u zou kunnen geven. Ik beschik er niet over, dus kan ik ze u ook niet geven. Eind 2008 veronderstel ik dat het VAPH nog goed voortwerkt.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Ik hoop dat we in de loop van januari een eerste keer die rapporten kunnen zien en de evaluatie ervan kunnen bespreken.

Ik wil kort terugkomen op het feit dat de cijfers nu beschikbaar zijn. We hebben daarover in deze commissie al diepgaande discussies gehad. Sta mij toe te zeggen dat ik het toch vrij laat vind. De laatste cijfers dateren van eind 2007, we zijn straks eind 2008. De intentie is altijd geweest om ze om de zes maanden te publiceren.

Minister Steven Vanackere: Het zal nooit anders zijn. Dat is de situatie eind juni, bij de voorzieningen. Dan volgt een procesmatige aanpak waaraan geen enkele minister veel kan doen. Zo kan men daarover pas ten vroegste eind oktober, of begin november als het wat tijd vergt, cijfers geven. De communicatie van vorige vrijdag is pakweg een dikke zes maanden na de vorige. En de volgende zal binnen ongeveer zes maanden zijn. We slepen dat een beetje mee. Ik vind het ook zeer belangrijk om de vinger aan de pols te houden. Dat mag echter niet in de plaats komen van het werk van de voorzieningen. Wij hebben altijd de mond vol van administratieve lastenverlagingen. We moeten tijdig een beeld hebben, maar dat vergt een beetje tijd. En het is hoe dan ook niet de bedoeling om cijfers achter te houden of wat dan ook. Ze geven een duidelijk beeld van de sector per 30 juni 2008. Veel beter dan dit zal het allicht niet kunnen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Vogels tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de jobkorting voor onthaalouders

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mijnheer de minister, in mijn vraag verwees ik naar 7500 onthaalmoeders of -vaders.

Recent las ik een antwoord van u op een vraag van mevrouw Van der Borgh. Daar had u het over 8816 erkende onthaalouders. Die 7500 heb ik gehaald uit het laatste verslag van Kind en Gezin. Misschien is die 8816 inclusief de zelfstandige onthaalouders. Ik weet het niet.

De Vlaamse Regering pocht graag met haar jobkorting. Ik vind dit een onding, we zullen daarover politiek van mening verschillen. Een jobkorting wil zeggen dat 700 miljoen euro Vlaams belastinggeld gaat naar mensen die al werken, om hun koopkracht te versterken.

U wordt als minister van Welzijn geconfronteerd met heel grote groepen mensen die de jobkorting niet krijgen omdat ze geen job hebben, maar die toch enorm veel koopkracht derven. Ik denk aan mensen die langdurig ziek zijn, aan mensen die zonder dat ze het zelf willen werkloos zijn, en aan alle ouderen, alle gepensioneerden die ervoor gezorgd hebben dat Vlaanderen rijk is. *(Opmerkingen van de heer Bart Van Malderen)*

Mijnheer Van Malderen, ik denk dat het een collectieve beslissing van heel de regering is, ook van sp.a.

De heer Bart Van Malderen: Mevrouw Vogels, de opmerking sloeg op het bevoegdheidsniveau waar de problematiek van de uitkeringen aangekaart dient te worden.

Mevrouw Mieke Vogels: De jobkorting wordt niet aan mensen gegeven die een pensioen krijgen.

De Vlaamse Regering zou perfect kunnen zeggen dat ze de jobkorting, de 700 miljoen die ze heeft, prioritair zal oriënteren op mensen die echt koopkracht derven, op mensen die het echt moeilijk hebben. Ik heb de jobkorting niet nodig, ik zal geen boterham minder eten en ik kan mijn elektriciteitsfactuur betalen zonder het bedrag van de jobkorting. Er zijn echter veel mensen die een minimumloon hebben, die van een vervangingsinkomen leven of die gepensioneerd zijn en die het op het einde van de maand wel moeilijk hebben om hun verwarmingskosten en huur te betalen.

Nu blijkt dat ook een aantal mensen die keihard werken, precies in de welzijnssector, de jobkorting niet zullen krijgen: de onthaalouders. Wij hebben er altijd de mond van vol dat zij zo belangrijk zijn voor ons kinderopvanglandschap en de onthaalouders zelf ijveren al jaren voor een statuut. De vorige regering heeft een eerste stapje gezet met de belofte dat er na vijf jaar zou worden geëvalueerd en dat er een volgende stap zou worden gezet. Die volgende stap komt er niet. De onthaalouders hebben nog altijd geen volwaardig statuut.

Nu blijkt dat de regering als volgt interpreteert: wie geen volwaardig statuut heeft, heeft ook geen recht op de jobkorting. Wat wordt bedoeld, is dat wie geen volwaardige job heeft, geen jobkorting krijgt. Het zijn

precies de onthaalouders, die de kinderen opvangen in hun eigen huis en hen warme maaltijden geven, die heel veel extra kosten hebben en heel veel koopkracht derven. Zij moeten de huur betalen, de energiekosten en de voeding van de kinderen. Dat lijkt me weinig logisch, mijnheer de minister.

Vandaar mijn vraag: hoe komt dit? Wie heeft beslist dat de onthaalouders de jobkorting niet krijgen? Wat is uw reactie? Vindt u het normaal dat die mensen inkomsten moeten derven terwijl ze toch hardwerkende Vlamingen zijn?

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mevrouw de voorzitter, ik heb nog een korte opmerking en die gaat niet zozeer over de link met de jobkorting en dergelijke. Ik ben recent toch ook wel op een aantal reglementaire kaders gestoten die de deur voor onthaalouders systematisch open of dicht doen. Ik denk bijvoorbeeld aan het thematisch verlot dat wordt toegekend in het licht van het palliatief verlot. We stellen vast dat de deur dicht is voor onthaalouders als ze bij een door de stad erkende dienst werken. Aan de andere kant geldt de regeling voor de openbare sector ook niet voor voor hen. Ze vallen dus tussen wal en schip. Los van het verbeteren van het statuut op zich, waar u terecht geld voor vrijmaakt, moet er reglementair toch een aantal mogelijkheden zijn om op het terrein een stuk lenigend te werken.

Ook is er het vrij recente arrest van de arbeidsrechtbank over de dienst in Sint-Niklaas. Dat doet toch wel een uitspraak over het karakter van de arbeid die men verricht en zou voor een stuk richtinggevend moeten zijn. Ik heb begrepen, mijnheer de minister, uit de eerste bespreking die we hier hebben aangevat, dat u daar een relatief groot bedrag voor vrijmaakt.

Mevrouw Vera Van der Borght: Mijnheer de minister, ik wil me graag even aansluiten bij de vraag over de jobkorting voor onthaalouders, want zo werd die geaandeerd.

Ik denk dat we de bekommernis delen. Onze partij is uiteraard de grote pleitbezorger van de jobkorting. Ik besef dat en ik ben daar blij om, maar laat het duidelijk zijn dat we aandacht hebben voor alle zwakkeren van onze maatschappij, zowel voor de gepensioneerden als voor de langdurig zieken als voor mensen die door omstandigheden werkloos zijn. We pleiten voor de verdere ondersteuning waar die nodig en mogelijk is.

Laat het duidelijk zijn dat de jobkorting er specifiek is gekomen voor alle mensen die arbeid verrichten. Dat is ook een belangrijk signaal. De middenverdiener valt immers heel dikwijls uit de boot en kan op tal van voordelen geen aanspraak maken, omdat hij in een bepaalde categorie is terechtgekomen. De jobkorting is een belangrijk

signaal, gericht tot iedereen die kan en wil werken. Ik ben een groot voorstander van de jobkorting.

We volgen allemaal de actuele politiek en we lopen allemaal hoog op met Obama. Laat het duidelijk zijn dat hij zich ook prioritair zal richten tot de specifieke groep van de middenverdieners, de middenklasse, want hij beseft heel goed dat ze voor zware uitdagingen staan. Naast de middenklasse moeten we de zwakkeren natuurlijk ook blijven ondersteunen. Daar ben ik het volledig mee eens.

Wat specifiek over de onthaalouders werd aangehaald door de heer Van Malderen, vormt een ander debat. Ik beperk me tot de jobkorting. *(Opmerkingen van mevrouw Elke Roex)*

Niet over het statuut, het gaat nu wel degelijk over de jobkorting.

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Ik zal inderdaad niet ingaan op het heel boeiende politieke debat over de jobkorting als zodanig.

Het klopt, mevrouw Vogels – en dat weet u uiteraard – dat onthaalouders de jobkorting niet krijgen. In juridisch opzicht is dat een relatieve vanzelfsprekendheid want de jobkorting is een maatregel die werd uitgewerkt voor mensen die inkomen verwerven uit arbeid waarop sociale zekerheid in de logica van een werknemersstatuut of een zelfstandigenstatuut wordt toegepast. De korting is opgevat als een korting op de belasting op arbeid. Omdat onthaalouders geen belasting betalen op het inkomen uit arbeid, is dit juridisch gesproken logisch. Ik heb hiermee natuurlijk alleen het juridische belicht. *(Opmerkingen van mevrouw Mieke Vogels)*

Onthaalouders die aangesloten zijn bij een dienst voor onthaalouders, betalen geen belasting op de vergoeding die ze ontvangen en kunnen daarom niet genieten van de vermindering. Zij krijgen, in juridisch opzicht, geen loon, maar een onkostenvergoeding.

Ik speel graag even in op de suggestie van de heer Van Malderen, want in heel specifieke arbeidsrechtelijke situaties kan het zijn dat een bepaalde overheid of iemand anders te beschouwen is als werkgever. Sinds heel lang is het zo dat arbeidsrechtbanken kijken naar de realiteit van een en ander en daarna kunnen beslissen dat het in werkelijkheid om een werknemer gaat. Ik denk dat men het erover eens moet zijn dat niet alle onthaalouders in een situatie zitten waarin ze zomaar kunnen worden beschouwd als rechtens een werknemer van de ene of de andere organisatie.

Dit is juridisch gesproken gewoon de reden waarom ik zeg dat wat u vraagt, klopt. Onthaalouders krijgen

inderdaad de Vlaamse jobkorting niet. Het feit dat ze naast de jobkorting grijpen, benadrukt opnieuw het enorme belang om naar een volwaardig werknemersstatuut te evolueren. U weet dat dat in de eerste plaats een federale bevoegdheid is en dat er in dat verband opnieuw onderhandelingen werden opgestart onder het voorzitterschap van het kabinet van mevrouw Milquet. Ik werk daaraan mee om stapsgewijs tot een volwaardig werknemersstatuut te komen.

Omdat ik onderken – zoals u zelf stelt in uw inleiding – dat het inkomen van deze onthaalouders, meer dan het inkomen van werknemers, gevoelig is voor de prijzen van energie, voedsel en huur, heb ik in mei 2008 een eerste maatregel genomen om de koopkracht van de onthaalouders te verbeteren. Omdat de dagvergoeding van de onthaalouders pas in januari 2009 opnieuw wordt aangepast aan de nieuwe indexevoluties – een regel uit de vorige legislatuur – heb ik al een verhoging van twee percent laten verrekenen vanaf 1 juli 2008. Daarvoor trok ik 790.000 euro extra uit. Vervolgens kreeg ik van veel onthaalouders een brief: we hebben ons geld nog niet gekregen op 2 juli. Ik kan verzekeren dat die maatregel wel degelijk vanaf 1 juli in werking trad. Ik heb toen uitgelegd dat de toepassing enige tijd kon vergen. Inmiddels hebben zij de indexaanpassing gekregen.

We hebben in deze aangelegenheid meer gegeven dan een jobkorting. Ik heb 10 miljoen euro ingeschreven in de begroting 2009 om de werksituatie van de onthaalouders te verbeteren. Er zijn ongeveer 7300 onthaalouders, aangesloten bij een dienst. Statistisch gesproken is die inspanning aanzienlijker dan de jobkorting.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Die mensen betalen inderdaad geen belastingen maar ze betalen wel sociale zekerheid. De Vlaamse overheid neemt de werknemersbijdragen op zich. Ze betalen dus wel om hun statuut sui generis te realiseren. De Vlaamse Regering had de onthaalouders net zo goed jobkorting kunnen geven. Dat is niet gebeurd. Dat is een federale bevoegdheid, zegt u. De federale overheid moet een volwaardig statuut creëren nadat de Nationale Arbeidsraad daarover bevestigd is. De wil om dat te financieren moet van de gemeenschappen komen. Als die onthaalouders dan in dienst treden van de Vlaamse Gemeenschap, scheelt dat een hele slok op de borrel, veel meer dan de 10 miljoen euro die u nu op de tafel legt.

Dat bedrag is natuurlijk een goede zaak. Maar u bent ongelooflijk goed in het goochelen met cijfers. U geeft x euro voor x onthaalouders en dat betekent x euro per persoon. Maar wat gaat u daarmee doen? Hoeveel gaat er naar de organiserende diensten achter de onthaalouders? Misschien zien zij er zelf niets van. Gaat u de dagvergoeding optrekken? Of gaan ze aan allerlei voorwaarden moeten voldoen? Mochten zij een jobkorting krijgen, dan

zouden ze volgend jaar in de loop van de maand maart cash op hun rekening een hoop geld krijgen. Dat zou een reële, concrete tegemoetkoming zijn. De onthaalouders zijn zeer geïnteresseerd in uw antwoord.

Minister Steven Vanackere: Dat is ongetwijfeld stof voor verdere bespreking in deze commissie. Ik ga nu geen details geven over de aanwending van dat bedrag.

Mevrouw Mieke Vogels: Dat verontrust mij.

Minister Steven Vanackere: De 10 miljoen euro komt ten goede aan de onthaalouders, niet aan de intermediaire structuren. We willen wel degelijk het statuut – lees: het inkomen – verbeteren. Of we dat nu doen met een premie, met een soort vakantiegeld, met andere vormen om het statuut te versterken, ik moet daarover nog overleggen. Het is niet dat ik het u niet wil vertellen, maar ik wil er zeker van zijn dat die keuze beantwoordt aan een reële behoefte en dat het geld rechtvaardig wordt verdeeld. Dat is de enige reden.

De tien miljoen euro gaat naar de verbetering van het inkomensstatuut. Uiteraard zal niet iedereen hetzelfde krijgen, maar dat komt neer op circa 1400 euro per persoon per jaar. Dat is het vijf-, zes-, zeventvoud van de jobkorting. Ik begrijp dat u op die jobkorting aandringt, het koopkrachtverlies geldt voor iedereen. Daarom stuur ik erop aan dat de zorgverzekering wordt opgetrokken met vijf euro. Dat bewijst uw gelijk, het koopkrachtverlies treft heel veel mensen. De Vlaamse overheid moet daar een antwoord op geven. De maatregel van jobkorting heeft de bedoeling om mensen met een inkomen uit arbeid – werknemers en zelfstandigen – meer te garanderen dat zij de vruchten van hun arbeid kunnen plukken. De jobkorting maakt deel uit van een rijke waaier aan maatregelen. Ze moet natuurlijk nog op haar merites worden beoordeeld. De onthaalouders zullen daar niet van genieten, maar wel van een maatregel die vier of vijf keer zo veel zal opleveren.

De voorzitter: Mevrouw Vogels, ik geloof dat dit een zeer positief antwoord is.

Mevrouw Mieke Vogels: U bent voorzitter en ik zal zelf wel uitmaken wat ik van het antwoord vind.

De voorzitter: Jaja, natuurlijk, maar ik houd ook de klok in de gaten.

Mevrouw Mieke Vogels: Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister. Ik vind het te gemakkelijk om te zeggen: kijk eens, ze krijgen nog veel meer dan die jobkorting. Het principe blijft eigenlijk overeind. Het statuut gaat stapje per stapje verbeteren. Dat is heel goed. Dat doet echter niets af aan het feit dat deze mensen ook recht hebben op dat algemene cadeau van de Vlaamse overheid.

De voorzitter: U moet nu niet die toer opgaan. Ik was enorm blij toen ik de minister dat bedrag hoorde noemen en toelichten. Ik ben nu nog gelukkiger met zijn antwoord op uw vraag. Dit duidelijke antwoord moet ons positief stemmen. (*Opmerkingen van mevrouw Mieke Vogels*)

Het incident is gesloten.
